

იულიუს ბარჩი-ივანა

დრამატორი

სლოვაკურიდან
თარგმნა მამა ნაჭყელიძე

XIX საუკუნის სლოვაკური ლიტერატურის ერთ-ერთ თვალსაჩინო წარმომადგენელს, იულიუს ბარჩი-ივანს (1909-1953) დიდ ხანს არ უცოცხლია, მაგრამ მან მნიშვნელოვანი ლიტერატურული შემოქმედრეობა დატოვა.

ესი თორმეტი პიესის ავტორია, მისი დრამატურგია ყოველთვის პრობლემატურ საკითხებს ეხებოდა: მისი ინტერესების სფეროში მოქცეულია პოლიტიკური, სოციალური და ფსიქოლოგიური პრობლემები. პიესა, რომლის თარგმანიც იბეჭდება, დაწერილია 1937 წელს, როდესაც ჩეხოსლოვაკიის პირველი რესპუბლიკა (1918-1939) ბოლო წლებს ითვლიდა. პიესას იმთავითვე რთული პედი ერგო, იგი მაშინვე აკრძალა ცენზურამ და არც კლეროფამისტურ სლოვაკიაში (1939-1945), არც შემდგომ კომუნისტური რეჟიმის დროს არ დადგმულა, როგორც თავად მკითხველიც ნახავს, პიესა მიმართულია დიქტატურისა და ანარქიის წინააღმდეგ.

მთარგმნელისაგან

პიესა სამ მომხდებად, აქვს სურათად

1937 წ.

მომხდენი პირნი

- ლუის ალვარესი, დრამატორი
- მარია, მისი მეუღლე
- ბენეკალი ალონსო
- თავდაცვის მინისტრი
- ზინაბან საჭმეთა მინისტრი
- პროკაბანდის მინისტრი
- ვაჭრობის მინისტრი
- ფინანსთა მინისტრი
- ბენეკალი ტერენო
- დაცვის I ოფიცერი
- დაცვის II ოფიცერი
- დაცვის III ოფიცერი
- დაცვის IV ოფიცერი
- I ანარქისტი
- II ანარქისტი
- მცველთა რაზმი, მასა.

პირველი მოკმედევა

სურათი პირველი

დიქტატორის კაბინეტი. მარცხნივ, წინ, სავარძლები, მათ უკან ბუხარი, წინ შირმა, შირმის უკან გასასვლელი. უკანა პლანზე — აჯანყების სასვლელი. მარჯვენა მხარეს, უკან, გასასვლელი, რომლითაც არ სარგებლობენ. წინ საწერი მაგიდა. ნაშუადღევია.

ვაჭრობის მინისტრი და ფინანსთა მინისტრი (მარცხნიდან შემოდინ).

გამოსვლა პირველი

ვაჭრობის მინისტრი: დღეს ბელადს დიდი წარმატება ჰქონდა. (ხალხის ხმაური). ხალხი ლამის შეიშალა აღფრთოვანებით.

ფინანსთა მინისტრი. ახლაც შეშლილებივით არიან. თანაც წარმატება ძალიან ძნელი მოსაპოვებელი იყო.

ვაჭრობის მინისტრი, რატომ?

ფინანსთა მინისტრი. ტაში მხოლოდ იმ ადგილებიდან ისმოდა, სადაც წამომწყებნი იდგნენ.

ვაჭრობის მინისტრი. ეგ არაფერი, ტაში ხომ მაინც იყო.

ფინანსთა მინისტრი. როგორ მოგეწონათ ბელადის სიტყვა? ;

ვაჭრობის მინისტრი: როგორც პატრიოტი, ვეთანხმები, როგორც ვაჭრობის მინისტრი, ზოგიერთ რამეს არ ვიზიარებ.

ფინანსთა მინისტრი. მაშ, შეგვიძლია ერთმანეთს ხელი ჩამოვართვათ. შეხედეთ, რამდენი პასუხგაუცემელი კორესპონდენციაა მის მაგიდაზე.

ვაჭრობის მინისტრი, ეს ის საქმეებია, პატარა ადამიანები დიდებს რომ აწუხებენ.

ფინანსთა მინისტრი (ხაათს დახედავს). თუ მალე არ მოვა, ეროვნულ ბანკში თათბირზე დავაგვიანებ.

ვაჭრობის მინისტრი. ბარემ გულახდილად თქვით, რომ სახლში ახალგაზრდა მეუღლე გელოდებათ და მაგიტომაც მიჩქარებათ.

ფინანსთა მინისტრი: ეგეც მართალია.

ვაჭრობის მინისტრი. მართლა, რატომაც იყო თქვენი საქორწილო მოგზაურობა? ხომ არაჩვეულებრივია იტალია?

ფინანსთა მინისტრი. ნამდვილად.

ვაჭრობის მინისტრი, რამდენი დეპეშა დაგადევნათ უფროსმა?

ფინანსთა მინისტრი, არც ერთი.

ვაჭრობის მინისტრი. მშურს თქვენი.

გამოსვლა მეორე

იგივენი და პროპაგანდის მინისტრი

პროპაგანდის მინისტრი (მარცხნიდან შემოდინ). შესანიშნავია. ხალხი მხოლოდ ახლა იშლება. უზარმაზარი შთაბეჭდილება მოახდინა, უფროსის დღე-

ვანდელი დაბადების დღე მართლაც სამაგალითო გამოვიდა, რა სიტყვა იყო..
რას იტყვი, ბატონებო?

ვაჭრობის მინისტრი (ყოფიანით). ჩინებული იყო...

ფინანსთა მინისტრი. მართლაც გენიალური აზრები გამოთქვა.

პროკაბანდის მინისტრი. ცოტას გააღიზიანებს ჩვენს მტრებს და დაწმუნ-
დებიან, რომ არ გვიძინავს.

გენერალ-ლეიტენანტი

ვაჭრობის მინისტრი. ჰმ, ეგეც საჭიროა.

პროკაბანდის მინისტრი. ჰო, მართლა, როგორ დამთავრდა მოლაპა-
რაკება ჩვენს მეზობლებთან იარაღის შეკვეთის თაობაზე?

ვაჭრობის მინისტრი. ცუდად. ჩაიშალა.

პროკაბანდის მინისტრი. რა თავხედობაა.

ვაჭრობის მინისტრი. ან მხოლოდ და მხოლოდ პარტნიორული უნ-
დობლობა.

პროკაბანდის მინისტრი. უნდობლობა? ლაფეტის საწარმო ხომ მთელ
ქვეყანაზეა ცნობილი, არ არსებობს ფაბრიკა, მისთვის კონკურენციის გაწევა
რომ შეეძლოს.

ფინანსთა მინისტრი. გეთანხმებით, ოღონდ ერთის დავიწყება არ შეიძ-
ლება: ჩვენმა პოლიტიკამ მოგვცა დირექტივა მხოლოდ საკუთარი თავის იმე-
დი ვიქონიოთ. ამით კი მსოფლიოსთვის ზურგი შეგვაქცევინა. მაგრამ იმის და-
მატება კი დავიწყდა, რომ არა გვაქვს გაკვირვების საფუძველი, თუკი მსოფ-
ლიო ახლა ჩვენ შემოგვაქცევს ზურგს.

პროკაბანდის მინისტრი. ეს მხოლოდ ექვებია.

ვაჭრობის მინისტრი. შემთხვევა შემთხვევას მისდევს. ამ უკანასკნელ
ხანს უცხოეთმა ექვსი დიდი შეკვეთა გააუქმა.

პროკაბანდის მინისტრი. შეგიძლიათ ამისი ახსნა?

ვაჭრობის მინისტრი. რატომაც არა. ძალიან ადვილად...

გამოსვლა მისამა

იგივენი, დიქტატორი, თავდაცვის მინისტრი, შინაგან საქმეთა მინისტრი,
I ოფიცერი

I ოფიცერი: ბელადი!

ვაჭრობის მინისტრი (რადაცაბ ეჩურჩულება პროკაბანდის მინისტრს).

დიქტატორი (მარცხნიდან შემოვა. მას თავდაცვისა და შინაგან
საქმეთა მინისტრები მოჰყვებიან. საწერი მაგიდისკენ მიდის). დაბრძანდით, ბა-
ტონებო, და მომიტევეთ, რომ კაბინეტში გხვდებით. მაგრამ ჩვენი დღევანდელი
თათბირი მხოლოდ კარგი და გულითადი მეგობრების საუბარი უნდა იყოს. უკა-
ნასკნელი მიტინგის წარმატებამ წამაქეზა გკითხოთ, როგორ გესახებათ ჩვენი
ერის მომავალი და მჯერა, რომ ამ ჩვენი საუბრის შედეგი გაანათებს იმ გზას,
რომლითაც მომავალში ვივლით. ჩემი დღევანდელი სიტყვა უკვე მოისმინეთ,
მაშ გთხოვთ, გამაცანით თქვენი შენიშვნები, ბატონებო!

თავდაცვის მინისტრი. დღევანდელი სიტყვით თქვენ თავი წარმოიჩი-
ნეთ როგორც გამორჩეული ერის გამორჩეულმა ბელადმა.

დიქტატორი. გმადლობთ, ბატონო მინისტრო, მაგრამ მე ხოტბის შესხმა
არ მითხოვია. კრიტიკა მაინტერესებს.

პროკაბანდის მინისტრი, თქვენი სიტყვა უეჭველად იპოვის ცოცხალ გამოხმაურებას უცხოეთში.

თავდაცვის მინისტრი, უცხოეთი ჩვენზე აზრს შეიცვლის, იქნებ მხოლოდ მსოფლიოს დამშინებლის როლს ვთამაშობდით. ქვეყანა დარწმუნებული იყო, რომ გამოსავალს ვეძებდით და არა ომს.

შინაბან საქმეთა მინისტრი. ჩვენ კი ომი გვინდა? *უკონკრეტო*

დეპუტატი: რა გაქვთ მხედველობაში, ბატონო მინისტრო?

შინაბან საქმეთა მინისტრი. ის, რაც ვთქვი, წინამძღოლო, ბოლოს და ბოლოს უნდა მოვიპოვოთ რწმენა, და ვიცი რწმენა ხალხსაც უნდა ჰქონდეს. გვინდა ომი?

დეპუტატი: ჩემმა სიტყვამ შეგიქმნათ ამ კითხვის დასმის საფუძველი?

შინაბან საქმეთა მინისტრი. ბელადო, თქვენს სიტყვაში პირდაპირ ომზე არ იყო ლაპარაკი. მაგრამ რომც ყოფილიყო, ორი მიზანი ექნებოდა დასახული, დაგვერწმუნებინა ჩვენი მეზობლები, როგორი შესაძლებლობები და ძალა გვაქვს, ანდა...

I ოფიცერი „(გამოაცხადებს). გენერალი ალონზო.

გამოსვლა მეოთხე

იგივენი, ალონზო

ალონზო. (მარცხნიდან შემოდის): დიდება ბელადს!

დეპუტატი. მობრძანდით, გენერალო!

ალონზო: მაპატიეთ, ბელადო, რომ დამაგვიანდა, მაგრამ...

დეპუტატი. არა უშავს.

შინაბან საქმეთა მინისტრი. შემიძლია განვაგრძო?

დეპუტატი: დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა.

შინაბან საქმეთა მინისტრი. ვიმეორებ, ან გინდოდით დაგვერწმუნებინათ ჩვენს შესაძლებლობებსა და ძალაში, ანდა მათი აშკარა გამოწვევა გასურდით.

ალონზო. აშკარად მეორე შემთხვევაზე იყო ლაპარაკი, ბატონო მინისტრო.

შინაბან საქმეთა მინისტრი: ომზე?

ალონზო. დიახ.

შინაბან საქმეთა მინისტრი, რა თქმა უნდა. აბა, რას ვუზამთ ამდენ იარაღს? ერთადერთი, გამოფენას თუ მოვაწყობთ, ეს კი ბევრ არაფერს მოგვცემს, ოღონდაც, ბატონებო, როდესაც შეიარაღების გეგმა მტკიცდებოდა, არ ყოფილა ამაზე ლაპარაკი, რომ იარაღი ომისთვის იყო განკუთვნილი. ნუ ფიქრობთ, რომ ხალხი ხმას მისცემდა გეგმას, რომელიც ჩვენს ვაჭრობას ანადგურებს, აკოჭლებს მრეწველობის დანარჩენ დარგებს, ტვირთად აწვება მოქალაქეებს, აფერხებს კულტურის განვითარებას და გვაიძულებს, რომ ყველაფერში ევროპის სახელმწიფოებს მხოლოდ კურში მოგვექცეთ. საბოლოოდ კი ეს ყველაფერი ომისკენ მიდის.

ალონზო, ერს სურს, რომ მისი ოცნებები საქმედ იქცეს.

თავდაცვის მინისტრი. ვისაც ოდნავი პატრიოტიზმი მაინც გააჩნია, ვერ მოითმენს, რომ ჩვენს ძველისძველ მტრებს საშაგიერო არ გადავუხადოთ.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, ეს თქვენი აზრია, ბატონო ბელადო? მაშინ მე მეტი შეკითხვები აღარ მექნება.

დიატატორი, ჩემი? არა, ბატონებო, სიამოვნებით მოვისმინებ თქვენს აზრებს, თუნდაც ძალიან მწყდება გული, რომ ერთმანეთს ვერ გავუგებთ.

თავდაცვის მინისტრი, როგორ?

ეროვნული

დიატატორი: დღევანდელ სიტუაციაში ვთქვი, რომ დღეს მთავრობის მიერ კონსოლიდაცია. სამწუხაროა, რომ ეს მხედველობიდან გამოგრჩათ. მართალია, აუცილებლად მიმაჩნია ერის საკუთარ ძალაში დარწმუნება, ბოლოს და ბოლოს ეს ძალა ჩვენ მივეცით მას. ისიც მინდა, რომ ომისათვის მომზადებული იყოს, რადგან არ ვიცით, რას გვიმზადებს მომავალი. მაგრამ ის, რომ დღესვე მოვიკიდო ხელი ამ სახიფათო წამოწყებას და ვიცოდე, რომ შედეგი შეიძლება საეჭვო იყოს...

თავდაცვის მინისტრი, ეს რას უნდა ნიშნავდეს?

ალონზო, თქვენ ომის წინააღმდეგი ხართ?

დიატატორი, არა, არა. ეს კარგად მოგეხსენებათ, მაგრამ ომი ახლა არ ნინდა. მე რე, როდესაც შინაგანად უფრო ძლიერი ვიქნებით...

ალონზო, ამას შეიძლება წლები დასჭირდეს...

დიატატორი, ათწლეულებიც.

ალონზო: ბელადო, შეუძლებელია, რომ ეს თქვენი საბოლოო სიტუაცია იყოს!

დიატატორი, გენერალო, ჩემს ერზე მე ვაგებ პასუხს.

თავდაცვის მინისტრი, ერი მზადაა ომისთვის.

ალონზო, და დარწმუნებულია, რომ მისგან გმირობას ელით.

პროკაბანდის მინისტრი, თქვენ მიერ პროვინციაში წარმოთქმული ყველა სიტუაცია ამ აზრს გამოხატავდა.

დიატატორი, მაშ ასე! ამიტომაც გაიგეთ არასწორად ჩემი ნათქვამი პროვინციაში ჩემგან ფარულად ხდება ჯარისკაცების დაქირავება? ბატონო პროკაბანდის მინისტრო, ამაზე თქვენ აგებთ პასუხს.

პროკაბანდის მინისტრი, ბელადო, ეს...

ალონზო, ბატონი მინისტრი ჩემს ბრძანებას ასრულებდა.

დიატატორი, თქვენს ბრძანებას ასრულებდა... (მასთან მიდის). ეს თქვენ შეიძლება ძალიან ძვირად დაგიჯდეთ.

ალონზო, მე უნდა გამოვთქვა ის, რასაც გრძნობს ჩემი ჯარი, ჯარს კი ყველში აქვს ამოსული ცარიელი სიტყვები, რომლებიც არასოდეს მოიტანენ შედეგს. მათ სურთ სისხლი დაღვარონ ერის უკეთესი მომავლისა და მისი დიდებისათვის. ასეთ მსხვერპლზე კი მე არ შემიძლია უარის თქმა.

დიატატორი, ახლავე წადით, გენერალო, და სახლში დაელოდეთ ჩემს განკარგულებებს.

ალონზო (ხალამს მიხვევს და წავა).

დიატატორი, ბატონებო, ის, რაც აქ მოხდა, ჩვენ შორის უნდა დარჩეს. საუბარს ხვალ გავაგრძელებთ. მხოლოდ პროკაბანდის მინისტრს ვთხოვ, დარჩეს. კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონებო. (დანარჩენები გადიან.)

ბამოსვლა მხატვრით

დიქტატორი, პროპაგანდის მინისტრი

დიქტატორი: როდის მიიღეთ გენერალ ალონზოს ბრძანება? პროპაგანდის მინისტრი: ჯერ კიდევ ერთი წლის წინ. დიქტატორი, როგორ ხორციელდებოდა აგიტაცია პროპაგანდის მინისტრი: გენერლის ჩანაფიქრის მიხედვით, კერძოდ, თქვენი ჩანაფიქრის მიხედვით.

დიქტატორი, ჩემი?

პროპაგანდის მინისტრი, მე მაშინ გენერალმა მითხრა, რომ თქვენი განკარგულებაა ხალხის ფარულად მომზადება ომისათვის, არც პრესას უნდა სცოდნოდა ამის შესახებ არაფერი და ოფიციალურად არც თქვენ უნდა ყოფილიყავით ინფორმირებული.

დიქტატორი, რატომ უნდა გაკეთებულიყო ყოველივე ეს ფარულად?

პროპაგანდის მინისტრი, უცხოეთს რომ არ გაეგო ამის შესახებ.

დიქტატორი, მხოლოდ უცხოეთი უკვე გასაგებია... ბატონო მინისტრო, ჩვენი რევოლუციის წამყვანი პიროვნება იყავით, ამ წუთში ამინ გადაგარჩინათ, მაგრამ მომავლისთვის არ გაძლევთ იმის გარანტიას, რომ მსგავსი სიტუაციაში ასევე მეგობრულად დაეშორდებით ერთმანეთს, კარგად ბრძანდებოდეთ! (პროპაგანდის მინისტრი გადის.)

ბამოსვლა მხატვრით

I ოფიცერი, დიქტატორი

I ოფიცერი (შემოვა).

დიქტატორი: ჩემი მეუღლე მელოდება?

I ოფიცერი, დიახ, ბელადო.

დიქტატორი: სთხოვეთ შემოვიდეს.

I ოფიცერი, ბელადო, საიდუმლო პოლიციის ცნობა მოვიდა.

დიქტატორი, მნიშვნელოვანი?

I ოფიცერი: ფრიად ანარქისტების მეთაური, პროფესორი როცრი ქალაქში ნახეს, პოლიცია დაეძებს, რადგან დარწმუნებულია, რომ თქვენზე თავდასხმას აპირებს.

დიქტატორი, ეს ის არის, ჩემზე შარშანდელი წარუმატებელი თავდასხმა რომ მიიწერეთ. მაშ გააძლიერეთ დაცვა და ყველა განსაკუთრებული ღონისძიება მიიღეთ, შეგიძლიათ წახვიდეთ.

(I ოფიცერი გადის.)

ბამოსვლა მხატვრით

დიქტატორი, მარია,

მარია (შემოვა). საღამო მშვიდობისა, ლუის, ბრახდებით, რომ მოვედი?

დიქტატორი, არა, ძვირფასო, გელოდებოდით, როგორც ცისარტყელას ქარიშხლის შემდეგ, დაბრძანდით.

მარია, რომ ვერ შევამჩნიო, როდენ აღელვებული ხართ?

დისტანტი. მძიმე დღე მქონდა.

მარია, უნდა დაისვენოთ.

დისტანტი. ახლა? (გაიცინებს.) არ მოხერხდება.

მარია. გუშინ თქვით, რომ სწორედ დღევანდელი მიტინგის, თქვენი დაბადების დღის შემდეგ იქნებოდა ეს შესაძლებელი.

დისტანტი. დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა. მაგრამ ეს გუშინ...

მარია. მოხდა რამე?

დისტანტი. არაფერი განსაკუთრებული. შევიტყვე, რომ ალონზო ომის პროპაგანდას ეწეოდა პროვინციაში, რასაკვირველია, ჩემგან ფარულად.

მარია: რას უზამთ?

დისტანტი. არ ვიცი, ჯერ არ ვიცი. ერთი წლის წინ კისერს მოვუგრებდი, დღეს კი არ ვიცი, რა ვქნა. რაღაცნაირად გავტყდი, აღარ შემიძლია, და სწორედ ახლა, როცა გასაოცრად ბევრი ძალა მჭირდება, რათა იმ ბინძური საქმიანობის შედეგები აღვკვეთო.

მარია: ყველაფერი რიგზე იქნება, ოღონდ გამბედაობაა საჭირო. გახსოვთ, როგორ ვიმხნევებდით თავს რევოლუციის დღეებში, როგორ ვეუბნებოდით ერთმანეთს: არ შეგეშინდეს, მხოლოდ გამბედაობაა საჭირო, უნდა გაიმარჯვო, ეს ხომ კეთილი საქმეა, რისთვისაც იბრძვი...

დისტანტი. ეს მართლაც კეთილი საქმეა.

მარია. ლუის, თქვენ ალბათ მუშაობით გადაიღალეთ...

დისტანტი. არა, არა, არა. ეს უფრო მეტია. სამწუხაროდ, მეტი. დავალებოთ მაგას თავი, ძვირფასო. ისეთი ძვირფასია ჩემთვის წუთები, როდესაც ერთად ვართ. იცით, ვინ მინდა ვიყო? მეთევზე. სადმე შორს, ზღვის ნაპირას. მეთევზე, რომელსაც უყვარს ზღვა და სივრცეები, არა ჰყავს მოწინააღმდეგეები, არ უტრიალებს თავში პრობლემები, არ ჰპარავს საკუთარსავე თავს იმ სილაშაზეს, რომელიც მისი ცოლის თვალებში იმალება. და შეუძლია არამარტო იმუშაოს, არამედ იოცნებოს კადეტ. და შეუძლია იყოს ბედნიერი... (ტელეფონი). დიახ, დიახ... რასაკვირველია... სთხოვეთ შემოვიდეს (დაკიდებს ყურმილს). ბატონი შინაგან საქმეთა მინისტრი.

მარია. წავიდე?

დისტანტი. რატომ? დარჩი.

გამოსვლა მარია

იგივენი, შინაგან საქმეთა მინისტრი

შინაგან საქმეთა მინისტრი (შეშოვა). მაპატიეთ, ბატონო ბელადო, რომ გამოუძახებლად გეახელით, მაგრამ ძალიან მნიშვნელოვანი საქმე მაქვს თქვენთან.

დისტანტი. გთხოვთ, ბატონო მინისტრო!

შინაგან საქმეთა მინისტრი. საქმე გენერალ ალონზოს ეხება.

დისტანტი. მარიას წინაშე საიდუმლოებები არა მაქვს. გთხოვთ, დაბრძანდით.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. შემიძლია გულახდილად ვილაპარაკო?

დისტანტი. მხოლოდ გულახდილად, ბატონო მინისტრო. ფარისევლები ისედაც საკმაოდ მყავს გარშემო.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, ბელადო, ძალიან მძიმე სიტუაციაში იმყოფებით.

დისტატორი, მხედველობაში ალონზოსთან აღნიშნული პროექტით გაქვთ?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, მხედველობაში. ის ძველმეცნიერული საქმიანობა მაქვს, რომელსაც იგი მთელი წელიწადია ეწევა და ჩვენს საქმიანობასაც თქვენ არაფერი იცით.

დისტატორი, არ მჯერა.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, სამწუხაროა. მაგალითად, დღეს მიტინგის შემდეგ წამომწყებთა ის დეპუტაცია მიიღო, რომლის მიღებაზეც თქვენ უარი თქვით.

დისტატორი, ეგ არაფერს ნიშნავს.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, ეს ბევრს ნიშნავს, მან ნაბიჯ-ნაბიჯ მოიპოვა ეს პოპულარობა ძალიან სწორი ხერხებით. ხალხს არ სჭირდება ისეთი ბელადი, რომელიც მხოლოდ შირაქია და განსაკუთრებულ შემთხვევაში გამოჩნდება ხოლმე. ხალხს მისი დანახვა უნდა, უნდა მას ხელით შეეხოს, როგორც სინამდვილეს, უნდა ჩაისუნთქოს მისგან ის, რისი მიცემაც არ შეუძლია საპროგრამო გამოსვლებს. რა ხეირი აქვს მას ისეთი ბელადისაგან, რომელიც ხანდახან გამოჩნდება ხოლმე თავისი ზღაპრული სასახლის აივანზე და მოწყალებასაგან უბოძებს რამდენიმე სიტყვას?

დისტატორი, კონკრეტულად! ეს მე მეხება? დღეს მიჭირს აზროვნება.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, თქვენ გეხებათ, ბატონო ბელადო, თქვენ დაკარგეთ ის პოპულარობა, რომელმაც სახელმწიფოს სათავეში მოგაქციათ ბრძოლა გელოდებოთ, თუკი ამის სურვილი გაქვთ.

დისტატორი, ალონზოსთან?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, ალონზოსთან. ისევ უნდა მოინადიროთ ხალხის გული. ყოველი შესაძლებელი ხერხით. მაგრამ უნდა იჩქაროთ ძალიან არახელსაყრელ მდგომარეობაში ბრძანდებით.

დისტატორი, სულ ეს არის?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, სულ ეს არის, რისი თქმაც მინდოდა.

დისტატორი (ცოვად), გმადლობთ, ამისათვის არ ღირდა თავის შეწყუბება.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, (წამოდგება).

მარია, ბატონო მინისტრო, გთხოვთ, ნუ წახვალთ.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, ქალბატონო, მე არ გახლავართ სასიამოვნო თანამოსაუბრე.

მარია, ყოველ შემთხვევაში, კარგი მეგობარი ბრძანდებით და მე სწორედ იმ კარგ მეგობარს ვთხოვ.

დისტატორი, მარია, ნუ გავიწყდებათ...

მარია, გარკვეული წესები, არ მაინტერესებს ისინი არც თქვენი აზრი. ეს მნიშვნელოვანი ამბავია. ვგრძნობ ამას.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, გთხოვთ, ქალბატონო.

მარია, ნუ უსაყვედურებთ ლუისს აჩქარებას. გამოფიტულია, ნერვები აქვს დაძაბული. და კიდევ, სანთლის ქვემოთ სიბნელეა ხოლმე.

დისტატორი, მარია...

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, რა გნებავთ, ქალბატონო?

მარია, იცნობთ ალონზოს?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ყველა ჩვენგანზე უკეთესად, მარია, საშიში მოწინააღმდეგეა?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ჯერ ძალაუფლება არა აქვს ხელში, ვერ ამტკიცებს, რაც შეუძლია, მაგრამ ერთხელაც...

დისტანტიონი. ერთხელაც, ერთხელაც ... ერთხელაც გვაჩვენებს სეირს, არა?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ძალზე ლოგიკურია ამის მოლოდინი. ამ ამბავში ჩახედული ადამიანისათვის თქვენი საქმე წასულია.

დისტანტიონი (გაჩერდება). არა, არა. თავგზა ამებნა, ჩემივე თავი დაგკარგე. მარია, ლუის...

დისტანტიონი. დიახ, დიახ, რა საჭიროა თავის მოკატუნება...

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი, მე ვგრძობდი ამას, შინაგანი ბრძოლა განდგურებთ, ძალას გაცლით, იმ გონებას გიხშობთ, რომელიც ურთულესი პრობლემების გადაწყვეტისას ბრწყინავდა, იმ საღ და ცივ აზროვნებას გაკარგვინებთ, რომელიც თქვენს ყველაზე ფიცხელ მოწინააღმდეგესაც კი აჩერებდა. ბელადო, ეს მხოლოდ დებრესიაა. თქვენ მებრძოლი ხართ, გზა უნდა განაგრძოთ...

დისტანტიონი. თუკი უკვე გვიანია?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. არ არის გვიანი. როგორიც არ უნდა იყოს სიტუაცია (ხმას უშაფლებს), ახლაც შეგიძლიათ სასაწყაულის ჩადენა. მიეცით ახალი დირექტივა ხალხს, დასახეთ პოლიტიკის ახალი მიმართულება. თქროს და არა სისხლის ასოებით უნდა დაიწეროს ერის მომავალი ისტორია.

დისტანტიონი. ბრძოლა?

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ბრძოლა.

დისტანტიონი. არა. არ დავნებდები (ყურმილს იღებს). გენერალ ალონზოს ბინასთან შემაერთეთ. გენერალი ალონზოა? ახლავე მობრძანდით ჩემთან სასახლეში. გმადლობთ (დაკიდებს ყურმილს). მარია, ტირით? არ იტიროთ, უკვე ყველაფერი კარგადაა.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ალონზოს გინდათ შეუთანხმდეთ?

დისტანტიონი. (იცინის). შეუთანხმდე?

მარია. ლუის, ალონზო უეჭველად დათანხმდება თქვენს ყველა მოთხოვნას. წავიდეთ აქედან...

დისტანტიონი. სად? გმირი ხომ უფრო ლამაზად კვდება, ვიდრე ლაჩარი. როგორ თქვით? ქვეყნისათვის სიმშვიდის მოტანა. დიახ, სხვებისა და საკუთარი თავისთვის. დიახ, თუნდაც გარშემო სულ ტურების ყმუილი იდგას, რომლებიც მსუქან ლეშებს ელოდებიან. ეცადოთ, ჩემო მეგობარი (ყურმილს იღებს). მანქანა კარებთან მიაყენეთ. არ მინდა ალონზომ დაგინახოთ.

მარია. ისე ვდელავ თქვენზე.

დისტანტიონი. ამოდ, ძვირფასო. ცოტა ხანში მოვალ შინ. რვაზე ოპერაში უნდა ვიყოთ. მომყევით. გაგაცილებთ, რადგან გზა არ იცით (წინ მიუძღვება).

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. ბრაზობთ ჩემზე, ქალბატონო...

მარია. არა, თქვენი მადლობელი ვარ (ხელს გაუწოდებს. მინისტრი ხელზე ეამბორობა. გადიან).

ბაზოსვლა მისტრა

I და II ანარქისტები

I ანარქისტი (მარჯვნიდან შემოდის, მას მეორე მოჰყვება) დაიმალება.

II ანარქისტი (იგივე მსახიობი, რომელიც დიქტატორს თამაშობს, დაიმალება)

I ანარქისტი, იარაღი შემოწმებული გაქვს? პროფესორის ბრძანება არ დაგავიწყდეს, თუ შეშინდები, ერთ საათში ამქვეყნად აღარ იქნები, როგორმე უნდა მოახერხო, კარებთან ვიდგები... (ხმაური გარედან). ყურადღებით იყავი, (გადის.)

ბაზოსვლა მეორე

II ანარქისტი, დიქტატორი, ალონზო

დიქტატორი (მარჯვნიდან შემოდის, ტელეფონის ზარი). გენერალი ალონზო? (ყურმილს დაკიდებს).

ალონზო. (შემოდის მიესალმება.)

დიქტატორი. ახლოს მოდი, გენერალო.

ალონზო. საბჭოს სხდომაზე ჩემი ნათქვამის გამო დამიბარეთ?

დიქტატორი. დიახ, დიახ, რასაკვირველია. გთხოვთ დაბრძანდეთ სიგარეტს ინებებთ?

ალონზო. გმადლობთ, არ ვეწევი (დაჭდება).

დიქტატორი. წარმოიდგინეთ: ვთქვათ, გითხარით, ეს სიგარეტი ტანალიის გუბერნატორობაა-მეთქი? მაშინ აიღებდით?

ალონზო. გმადლობთ, არც მაშინ მოვწევდი.

დიქტატორი. არ დაგავიწყდეთ, გენერალო, რომ მე გიმასპინძლებდით.

ალონზო. რა თქმა უნდა, მესმის. ჩემი თავიდან მოშორება გსურთ. ლაჩრული ქესტია. მაგრამ მე არ დაგნებდებით ამაში ცდებით, ბელადო.

დიქტატორი. მეტს აღარ შეეცდები.

ალონზო. ვიცი, რომ ჩემი გეშინიათ. კარგი იქნებოდა, თქვენგან შორს ეყოფილიყავი. გინდათ წამართვათ ყველა შესაძლებლობა, წამართვათ სახელი, რომელიც სამართლიანად მოვიპოვე ხალხში...

დიქტატორი. სიცრუით, ეშმაკობით, მავნებლური საქმიანობით...

ალონზო. ბელადო, ამის გულისთვის...

დიქტატორი, ჩუმად იყავით, გენერალო, გავიწყდებათ, რომ ძალაუფლება ჯერ კიდევ ჩემს ხელშია.

ალონზო. ერთი სიტყვაა საკმარისი თქვენი ძალაუფლების დასაფშვნელად. ჯარი ჩემს მხარეზეა და ხალხიც, ეგ ხომ თქვენც მოგეხსენებათ.

დიქტატორი (დუმს, იღიმება).

ალონზო. შეგაცბუნათ ამან? ახლაც შესძლებდით ამ კითხვაზე თქვენთვის დამახასიათებელი, საარაკო „დიახ, დიახ, რასაკვირველია“ გეპასუხებთ?

დიქტატორი. როგორ არა, ძვირფასო გენერალო, დიახ, დიახ, რასაკვირ-

ველია, ვიცი ამის შესახებ და ამიტომაც კიდევ უფრო ხაზგასმით მოვითხოვ: მოსწიეთ სიგარეტი.

ალონზო, საკმარისია წამი, ერთადერთი ბრძანება და ჯარი ალყას შემო-
არტყამს თქვენს სასახლეს, ჩემი ჯარი, გასაგებია? ჯარი, რომელიც უკვერებს
მხოლოდ მეომარს და არა...

დისტატორი, და არა მე, ეგეც ვიცი. მეცოდება თქვენი ჯარი, გენერალო,
დიდხანს ვერ შეძლებს თავისი საყვარელი მეთაურის ნახვას რადგანაც...

ალონზო, რადგანაც?

დისტატორი, რადგანაც თქვენ მოსწიეთ ამ სიგარეტს, გენერალო.

ალონზო, გინდათ უკანასკნელი ნაბიჯის გადადგმა მაიძულოთ?

დისტატორი, საერთოდ კი იცით, რომელი ნაბიჯი იქნებოდა თქვენთვის
უკანასკნელი? თუ აქედან გახვალთ და ხელში მოკიდებული სიგარეტი არ გე-
ჭირებათ, თქვენი პირველი ნაბიჯი თქვენივე უკანასკნელი ნაბიჯი იქნება.

ალონზო, კარგი ნამუშევარია. ოღონდ ამის განსახორციელებლად თქვენ
ძალიან მხდალი ბრძანდებით. იცით, რა მოჰყვებოდა მაგას? მთელი ხალხი ფეხზე
დადგებოდა და ჩემი ჯარისკაცები ნაკუწებად გაქცევდნენ.

დისტატორი, არ ყოფილხართ ჰკვიანი, გენერალო. ისეთ რამეებზე ზრუ-
ნავთ, რაც თქვენი სიკვდილის შემდეგ შეიძლება მოხდეს.

ალონზო, მართლა?

დისტატორი, მართლა, მაშ, მოუკიდეთ სიგარეტს, გენერალო! (სანთებე-
ლას ამოიღებს, უკიდებს სიგარეტს.) შესანიშნავი სიგარეტია, ტანალიის საუკე-
თესო თამბაქოსაგანაა და მზადებული, სიამოვნება ჯერ კიდევ წინა გაქვთ.

ალონზო, (უყურებს დიქტატორს, შერე აიღებს სიგარეტს და მოუკიდებს).
ჩვენ კიდევ შევხვდებით ერთმანეთს (გავა).

დისტატორი (ნაპოლეონის ფესტი, სიცილი).

სამოსვლა მეთორმეტე

დიქტატორი, I და II ოფიცრები

დისტატორი (უურშილს იღებს), ნომერ პირველი და მეორე.

I და II ოფიცრები (შემოვლენ).

დისტატორი, ამწუთში აქედან გავიდა გენერალი ალონზო, გაჰყევით მას
და თვალი არ მოაცილოთ. არ დაუშვათ, რომ დღეს საღამოს მინისტრთა თათ-
ბირზე მოვიდეს. ყოველივეზე მომაწოდებთ ინფორმაციას.

I და II ოფიცრები (საღამოს მისცემენ, გავლენ).

სამოსვლა მეთორმეტე

დიქტატორი, II ანარქისტა.

დისტატორი (რეკავს), გენერალ ტერენოს ბინაა? გენერალო, ბელადი
გელაპარაკებათ. რაც შეიძლება სწრაფად მოდიოთ ჩემთან. თქვენთვის სასიხარუ-
ლო ცნობა მაქვს. უკანა შემოსასვლელით შემოდით. დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა
(დაკიდებს უურშილს). აღარ შემიძლია... არა, არა, აღარ შემიძლია (ნელა გავა
აივანზე).

ბამოსვლა მესამეა

ალონზო, II ანარქისტი, I და II ოფიცრები

II ანარქისტი (ცოტა ხანს სიჩუმეა. მერე ჩურჩულით): ანტონო! (ცოტა ხნის მერე-) წასულა.

ალონზო (შემოდის აღელვებული, ხედავს, რომ არავინაა კაბინეტში. ხაწერ მაგიდასთან მიდის, ჭალაღდებს ათვალღერებს, რაღაცას ეძებს).

I და II ოფიცრები (შემოდიან). გენერალო ალონზო, თქვენ დაპატიმრებული ბრძანდებით.

ალონზო (ფიცხად) ხმა ჩაიგდეთ!

I ოფიცერი, ჩვენ მოგვეყვით, თუ სკანდალი არ გინდათ.

ალონზო, მე მინდა სკანდალი!..

I ოფიცერი. ხვალ დილით ატიაში უნდა გაემგზავროთ იქ ნავი გელოდებათ, რომელიც ტანალიაში ჩაგიყვანთ. მოგვეყვით.

ალონზო. არც ერთი ნაბიჯი! არ გაბედო მოახლოება.

I ოფიცერი. (იარაღს მოიშარჯევს). მაშ, მომყევით, სამხედრო ნაბიჯით!

ალონზო. (დუმილის შემდეგ). ძაღლები... (გადის).

I და II ოფიცრები, (უკან მიხყვებიან).

ბამოსვლა მეთოთხეა

დიქტატორი, II ანარქისტი

II ოფიცერი. (გარედან). თქვენი ბრძანება შესრულებულია, ბელადო!

II ანარქისტი (სცენაზე გამოდის, კარებისკენ შეტრიალებული, საიდანაც დიქტატორი უნდა შემოვიდეს, ხელში იარაღი უჭირავს).

დიქტატორი: (მარცხნიდან შემოდის უკვე ხსნა მსახიობი უნდა იყოს).

II ანარქისტი. (ტყვიას ეხვრის. დიქტატორი დაეცემა და ანარქისტი მას შირმის უკან გაათრევს.)

ბამოსვლა მეთხუთხეა

II ანარქისტი III და IV ოფიცრები

III და IV ოფიცრები (შემოდიან)

III ოფიცერი, (გაკვირვებული.) სად არის ბელადი? მგონი ამწუთას შემოვიდა კაბინეტში.

IV ოფიცერი, ალბათ გენერალ ტერენოს ელოდება ლურჯ სალონში.

III ოფიცერი. მაშ გენერალი ალონზო უკვე მშვიდობიანად მოვიშორეთ?

IV ოფიცერი. ცოტა ხნით მაინც.

III ოფიცერი, თამამი საქციელია, მომწონს წინამძღოლი, უკვე დიდი ხანია უნდა გაეკეთებინა.

IV ოფიცერი, ნაღდი კაცია, არ იცი, დღეს აქ როდემდე უნდა ვიყოთ აყუდებულები?

III ოფიცერი. დიდხანს არა, ოპერაში მიდის. აბა, წამო, თორემ მოგვისწრებს აქ და შავ დღეს დაგვაყრის, (გაფლენ).

გამოსვლა მეთექვსმეტე

II ანარქისტი, მარტო

II ანარქისტი გამოდის სცენაზე, პალტოს იკრავს, დიქტატორი ეჩივიანებადნი. გაჭრილი ვაშლივით ჰგავს მას. მხაზიობი აგრძელებს თავისი როდესაც მისი მხარე მოათრევს გვამს სცენაზე, გვერდზე მიუდებს იარაღს. ხელში ჩვეულებრივი რევოლვერი უჭირავს. ბაერში გაიხვრის. მერე იარაღს გადაადგებს.

გამოსვლა მეთვინმეტე

II ანარქისტი, როგორც დიქტატორი, III და IV ოფიცრები, მცველები.

დიქტატორი. (დგას გაოგნებული, იყურება წინ. ჩაირთვება საგანგაშო სი-
რენა. კარი იღება).

III და IV ოფიცრები (მათ დაცვა მომხდებოდა):

III ოფიცერი. რა მოხდა, ბატონო ბელადო?

IV ოფიცერი. მკვდარი, მკვდარი. (დანარჩენები აჩოჩოლდებიან.)

III ოფიცერი. ბელადო, რამე ხომ არ შეგემთხვათ? დავუძახო ექიმს?

დიქტატორი. (უარის ნიშნად თავს გააქნევს.)

III ოფიცერი. მაინც როგორ უნდა მომხდარიყო ეს? გაჩხრიკეთ სასახლე,
ქ მხოლოდ დაცვის მეორე ოფიცერი დარჩება. წადით!

დაცვის მართ-მართი წევრი. ბელადო, როგორც კი შეგვეძლო, ისე ვას-
რულებდით ჩვენს მოვალეობას, გამოიჩინეთ მოწყალება ჩვენდამი.

დიქტატორი. (ანიშნებს, რომ წავიდნენ).

IV ოფიცერი. მხოლოდ სასახლის ჩრდილოეთ მხრიდან შეეძლო შემოს-
ვლა, მიტინგის დროს. ამ კარით გადით და ეხლა მაინც დაამტკიცეთ კაცური
საქციელთ, რომ ამ ადგილას შემთხვევით არ მსახურობთ. (მცველები გადიან).

III მცველი. პოლიციას დავუძახებ. (ყურმილს იღებს).

დიქტატორი. (ხელში სწვდება და ყურმილს დაადგებინებს.)

III ოფიცერი: გვამი გავიტანოთ?

დიქტატორი. (თავს დაუქნევს).

III და IV ოფიცრები. (გვამი გააქვთ).

გამოსვლა მეთვრამეტე

დიქტატორი, III და IV ოფიცრები

III ოფიცერი. (დაბრუნდება). მომიტევეთ, ბელადო, მინდა ვიცოდე
ხომ არაფერი დაგიშავდათ. როგორც ჩანს, ამ იარაღით მოჰკალით იგი. ეტყობა,
შეტაკებაში რევოლვერები შეგეცვალათ. ასეა?

დიქტატორი. (თავს უქნევს).

III ოფიცერი. გაზეთები ამ ამბით აივსება. გმირულად მოიქეცით. ვამა-

ყოფილი, ბელადო, და მთელი ერი იამაყებს ამით. შესანიშნავია იცოდე, რომ ჩვენი ბელადი გმირია. რატომ არაფერს ამბობთ, ბელადო?

IV ოფიცირი. მაპატიეთ, ბელადო, გენერალი ტერენო აქ შეგიძლიათ მისი მიღება?

დიპტატორი. (წამი გავა, სანამ რამის იტყვის. ნაპოლეონის უესტი, იგივე, რაც პირველ დიპტატორს ჰქონდა. მერე ნელა, ხაზგახმოო) დიან, დიან, რასაკვირველია.

ფარდა

სურათი მეორე

დიპტატორის სასახლის მიხალები დარბაზი. მარჯვნივ თავმჯდომარის მაგიდა, შუაში და მარცხნივ გასასვლელი. თავმჯდომარის მაგიდის პირდაპირ დიპტატორის პორტრეტი, ნატურალური ზომისა.

გამოსვლა პირველი

პროკაბანდის მინისტრი და თავდაცვის მინისტრი.

პროკაბანდის მინისტრი. გაუგებარი ამბავია. წაიკითხეთ სალამოს გაზეთების საგანგებო გამოშვება? ყველგან პირველ გვერდზე დიდი ასოებითაა დაბეჭდილი სტატიების სათაური: „ბელადი — ერის უდიდესი გმირი“. შესანიშნავია! მეც ვფიქრობ, რომ გმირობაა არ დაგაბნიოს ასეთმა ბოროტმოქმედებამ და მოჰკლა მტერი. მაგრამ როგორ მოხვდა იქ ის მტარვალი? ამაზე ხმას არაფერ იღებს, ისევ სასიამოვნო მიზანი დგას პროკაბანდის მინისტრის წინაშე — ახსნას ყოველივე ეს და რაიმე მიზეზი მოიგონოს ხალხისთვის. საშინელებაა, უკვე დღეს მიდულს ტვინი იმაზე ფიქრით, როგორ გამოეხმაურებიან ამ მოვლენას უცხოეთის გაზეთები. საშინელი სირცხვილია. ბელადის სასახლეში ანარქისტი შეიპარა. სკანდალი!

თავდაცვის მინისტრი. ეს თავხედობაა! და სულ იმ ბატონების ბრალია, რომლებიც პარპაშობენ ბელადის სასახლეში და ფრიად უხამსი წარმოდგენა აქვთ პოლიტიკურად აქტიური პიროვნების უსაფრთხოებაზე.

პროკაბანდის მინისტრი. სათანადო ყურადღება არც მოქალაქეთა დაცვას ექცევა, არ ზრუნავენ ამაზე.

თავდაცვის მინისტრი ბელადის დღევანდელი ნაბიჯი გონივრული არ იყო. არ შეიძლება არ იფიქრო იმაზე, რა სურს ჯარს. რით დამთავრდა თქვენი გუშინდელი შეჯახება დიპტატორთან?

პროკაბანდის მინისტრი. მე ჩემმა დიდმა დამსახურებამ გადამარჩინა. მაგრამ საბრალო აღონზო... იმას გი გადაეხადა ყველაფერი.

თავდაცვის მინისტრი. რა შეემთხვა?

პროკაბანდის მინისტრი. გადააყენეს, ახლა ტანალის გუბერნატორია. ასეთი იყო ბელადის ბრძანება

თავდაცვის მინისტრი. (წამოხტება): ბელადისა? ალონზო ტანალიაში? ეს ხომ... შეასრულა ეს განკარგულება?

პროკაბანდის მინისტრი. ცუდი ინფორმატორები გყავთ. იძულებული იყო მიეღო, ხვალ გაემგზავრება.

თავდაცვის მინისტრი. მაშინ ლაჩარი ყოფილა და ღირსია, რომ ადამიანი სახეში შეაფურთხოს.

პროკაბანდის მინისტრი. არა, არა... რატომ? ტანალია ლამაზი მხარეა.

თავდაცვის მინისტრი. ნუ მაგიჟებთ. ზღაპრულია თქვენთვის, ანდა ვინმე სხვისათვის, მაგრამ ალონზოსათვის? ალონზოსათვის, რომელიც ყველასათვის უკვე მომავალი...

პროკაბანდის მინისტრი. ცოტა ხმადაბლა, ძვირფასო მეგობარო!

თავდაცვის მინისტრი. მერე რა? ეს სასახლე დგას და ეცემა ჩვენთან ერთად. აქ ჩვენ ვართ ბატონები.

პროკაბანდის მინისტრი. სულაც არ მინდა, რომ ჩვენი აზრები ერთმანეთს არ ემთხვეოდეს. ბელადის ეს ნაბიჯი კი ენერგიული იყო. ეს უნდა აღიაროთ. მე მხოლოდ იმის მეშინია... (ჩურჩულებს).

გამოსვლა მთლიანად

იგივენი, ფინანსთა მინისტრი, ვაჭრობის მინისტრი, IV ოფიცერი.

IV ოფიცერი (კარებში აცხადებს). ბატონი ვაჭრობის მინისტრი, ბატონი ფინანსთა მინისტრი.

ფინანსთა მინისტრი. დიდება ბელადს, ბატონებო.

ვაჭრობის მინისტრი. დიდება ბელადს.

ფინანსთა მინისტრი. თავდასხმის შემდეგ ხომ არ გილაპარაკნიათ ბელადთან?

პროკაბანდის მინისტრი. არა.

ვაჭრობის მინისტრი. ყოჩაღური ნამუშევარია. მის პოპულარობას ძალიან შეუწყობს ხელს.

თავდაცვის მინისტრი. იმ მეორე ნამუშევარზე თუ გსმენიათ რამე?

ვაჭრობის მინისტრი. ახ, საწყალი ალონზო. უკვე შემცვლელიც ჰყავს.

ტერენო აუდიენციაზე.

თავდაცვის მინისტრი. ხოო? ტერენო? ფუჰ!

ფინანსთა მინისტრი. რატომ ფუჰ? ტერენო ძალიან სასიამოვნო ადამიანია, ოღონდაც სამხედრო არ არის.

თავდაცვის მინისტრი. და ალონზოს ყველაზე დიდი მოწინააღმდეგე, ეგვეც უნდა დაგემატებინათ.

ფინანსთა მინისტრი. სწორედ მაგაშია საქმე! ბელადი თანდათანობით პატივისცემის გრძნობას აღმიძრავს. დაბოლოს, ქალაქში ჭორი დადის, რომ თავდასხმა ალონზომ მოაწყო.

თავდაცვის მინისტრი. ეგ არ არის მართალი...

ფინანსთა მინისტრი. მართალიც რომ იყოს...

თავდაცვის მინისტრი. გთხოვთ დაასრულოთ აზრი.

ფინანსთა მინისტრი. ვამბობდი, რომც იყოს მოწინააღმდეგე, ალონზო მაინც უკვე დასჯილია, შეიძლება მერე ჩვენი რიგიც დადგეს.

თავდაცვის მინისტრი. არასოდეს! ყველაფერი ჩვენზეა დამოკიდებული. ალონზო საბუკოს სხდომაზე არ იქნება?

პროკაბანდის მინისტრი. არა.

თავდაცვის მინისტრი. მაშ ვაიძულოთ ბელადი, რომ უარი თქვას ალონზოს დანიშვნაზე.

პროკაბანდის მინისტრი. სწორია.

გამოსვლა მისამდე

იგივენი, შინაგან საქმეთა მინისტრი.

IV ოფიცირი (აცხადებს). ბატონი შინაგან საქმეთა მინისტრი!

შინაგან საქმეთა მინისტრი. (შემოვა). დიდება ბელადს!

შინაგან საქმეთა მინისტრი. მაშ, უკვე ყველანი ვართ.

თავდაცვის მინისტრი. რას ველოდებით?

შინაგან საქმეთა მინისტრი. თუ არ ვცდები, ბელადს.

თავდაცვის მინისტრი. რა აზრისა ხართ ალონზოს გადაყვანაზე სხვა თანამდებობაზე?

შინაგან საქმეთა მინისტრი. გაინტერესებთ?

თავდაცვის მინისტრი. დიახ, ძალიან.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. მე კი სწორედ თქვენი აზრი მაინტერესებს.

თავდაცვის მინისტრი. როგორც ჩანს, პასუხს ვერ მივიღებ.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. ბელადის განმარტებას დაველოდოთ. და წინადადებაც მაქვს — ტაშით შევეგებოთ. ამას იმ გმირული საქციელით იმსახურებს, რომლის წყალობითაც მთელს ერს თავისი თავი შეუნარჩუნა (ყველა დუმს).

თავდაცვის მინისტრი. მეც მექნებოდა წინადადება, ჩვენი უკმაყოფილება ალონზოს გადაყენების თაობაზე იმით გამოვხატოთ, რომ არ ავდგეთ, როდესაც შემოვა.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. ისე გამოდის, თითქოს მხოლოდ თქვენმა ოფიცრებმა უნდა იცოდნენ ზრდილობიანი მოქცევა, ბატონო მინისტრო.

თავდაცვის მინისტრი. მოვითხოვ უკან წაიღოთ თქვენი თავხედური სიტყვები!

შინაგან საქმეთა მინისტრი. არავითარ შემთხვევაში. და ისიც საკითხავია, თავხედობაა ეს თუ არა. ვისაც წარმოდგენა არა აქვს ზრდილობაზე, არც თავხედობაზე შეიძლება ჰქონდეს იგი.

თავდაცვის მინისტრი (ხმაღს იშიშვლებს).

გამოსვლა მართამ

იგივენი, დიქტატორი, ტერენო

IV ოფიცირი (კარს ადებს). ბელადი!

(ყველა გაქვავდება).

თავდაცვის მინისტრი (ხმაღს ქარქაშში ჩააგებს).

დიქტატორი (შემოვა. მხოლოდ მაყურებელმა უნდა იგრძნოს მისი გაუბე-

დაობა და არაჩვეულებრივი გამხელაობა, გაჩერდება — იქ მყოფთ უუურებს. მერე თავმჯდომარის მაგიდისკენ მიდის). სილაში, ბატონებო.

ტირენო (გაჩერდება ისე, თითქოს აქ არც იყოს მისი ადგილი).

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. დიდება ბელადს, დიდება!

დანარჩენები. დიდება!

დისტატორი. მადლობას გიხდით, ბატონებო, სიმბატის სათვის. დაბრძანდით, გთხოვთ. (დასხდებიან).

თავდაცვის მინისტრი. (დიქტატორის წინ გაჩერდება): მე მხოლოდ იმ შემთხვევაში მივიღებ მონაწილეობას საბჭოს სხდომაში, თუ დასაწყისშივე გაირკვევა გენერალ ალონზოს ამბავი.

დისტატორი (ხმადაბლა). დასხედით, ბატონო მინისტრებო.

თავდაცვის მინისტრი. ვიმეორებ ჩემს მოთხოვნას. გენერალი ალონზო გადაიყვანეს მინისტრთა საბჭოს თანხმობის გარეშე. ამიტომ ვფიქრობ...

დისტატორი. ნუ ფიქრობთ, ბატონო მინისტრო. დაბრძანდით.

თავდაცვის მინისტრი. არ დავჭდები, ასეთი პასუხით არც თქვენგან დავკმაყოფილდები, ბელადო. კონკრეტულ პასუხს მოვითხოვ. ხოლო თუ მას ვერ მივიღებ...

დისტატორი. ნუ მჭევრმეტყველობთ, ბატონო მინისტრო. ეს ჩემი სპეციალობაა და მე მას უკეთ ვფლობ. თუ საჭიროდ ჩავთვლი, მოგცეთ ახსნა-განმარტება გენერალი ალონზოს შესახებ, მოგცემთ, ხოლო თუ არა, არა. თუ ეს არ გაწყობთ, გთხოვთ, ჩვენ ნუ შეგვიშლით ხელს (გაოგნება).

დისტატორი (აგრძელებს). დღევანდელი დღე ჩემი ცხოვრებისთვის ბევრს ნიშნავს და ამიტომ მინდა, რომ იგი ჩემი ხალხისთვისაც მნიშვნელოვანი იყოს. დავრწმუნდი, რომ იმ გზაზე, რომლითაც მივდივარ, შეიძლება დავეცე და ეს ლაცემა ყოველ წუთს არის მოსალოდნელი. ამისი არ მეშინია და თუკი გარდუვალია, მინდა შევეწიროთ იმ იდეას, რომელიც ჩემს ერს ჭეშმარიტ დიდებას მოუტანს და ამას მთელი ქვეყნიერება დაინახავს.

პროკაბანდის მინისტრი. ეს დღევანდელი რეჟიმის კრიტიკად უნდა მივიღოთ?

დისტატორი. დიახ, თუკი ესოდენ გულახდილი ბრძანდებით.

ფინანსთა მინისტრი. არ დაგავიწყდეთ, ბელადო, რომ ამით საკუთარ თავსაც აკრიტიკებთ.

დისტატორი. არ მავიწყდება, ოღონდ ნება მომეცით განვაგრძო. მინდა ხალხს თქნებები ავუხსრულო. ის დირექტივები, რომლებმაც დღემდე მოგვიყვანეს, რამოდენიმე ადამიანის სუბიექტური აზრი იყო რალაც გაურკვეველი დიდებისკენ მიმავალ გზაზე. დღეს კი ვაღიარებ, რომ ღირსი ვიყავი იმ ანარქისტს მოვეკალით მეც და თქვენც, რადგანაც ჩვენ არ ვაქცევდით ყურადღებას ხალხს, რომელზეც უნდა გვეზრუნა. მხოლოდ ის გვაწუხებდა, როგორ გვეიძულებინა ისინი, რომ ტაში დაეკრათ და პატრიოტული ალტაცებით ჩვენი აზროვნებისთვის თავი ექნიათ. ბატონებო, ეს არაა პოლიტიკა არც დღევანდელობისთვის, არც მომავლისთვის.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ბრავო!

დისტატორი. ისე გვსურდა აღგვეზარდა ახალი თაობა, რომ დედის რძის გარდა არ სცოდნოდა არაფერი ჭეშმარიტი და მარგარიტზე დაგვემყარებინა მომავალი თაობების სიჯანსაღე. წაგვერთმია ხალხისთვის ყველაფერი, რაც ახარებდა, დაგვეპატარავებინა მისი აუჭი, გამოგვეფიტა ტვინი, თავში ჩვენი აზრების

გადმომცემი რეპროდუქტორი ჩაგვედგა და გვერწმუნა, რომ ეს მას უზომოდ მოსწონს. და ასე ბევრსაც მივალწიეთ, კუჭგამხმარი ხალხი აღფრთოვანებისაგან განკაილებდა, როდესაც ჩვენს პროპაგანდულ სიტყვებს ისმენდა. ეს დიადი მომავლის შესახებ, რატომ? რადგანაც მათ უკან მცველები იდგნენ, ხალხი მათ კი საკმაოდ ჰქონდათ მუცლები ამოყორილი.

უკრუნუნუნუნ
გინგუნუნუნუნუნ

პროკაბანდის მინისტრი: მხოლოდ მაგიტომ?

თავდაცვის მინისტრი, ხალხის რწმენას დასცინით.

ვაჭრობის მინისტრი, ეს თქვენი იდეოლოგიის მარცხია, ბელადო, რაღაც აბსურდია.

დოქტორი, ბატონო მინისტრო, ჩემი ნათქვამი მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნება აბსურდი, თუკი ის, რასაც აქამდე ვაკეთებდით, ნორმალური იყო. ხალხი ხომ ჩვენ ისე გვიყურებდა, როგორც იპოქონდრიულ ვიჟებს. საფრთხეს იქ ვხედავდით, სადაც არ იყო. მილიარდები შეიარაღებებზე მიდიოდა. იმას, რასაც კუჭს წაგვლეჯდით, იარაღს ვახმარდით. ვარწმუნებდით მათ, რომ მთელ ქვეყნიერებას ვძულვართ და ასე ვასწავლიდით მთელი ქვეყნიერების სიძულვილს, რომელიც გაოგნებული ადევნებდა თვალს ჩვენი პოლიტიკის სიმშაგვს. არა, ბატონებო, აქ უკვე უნდა შევჩერებულიყავით.

პროკაბანდის მინისტრი. მაშ რა გნებავთ?

დოქტორი. დღევანდელი დღე გაფრთხილება იყო არა მარტო ჩემთვის, არამედ დღესდღეობით არსებული რეჟიმისთვისაც. დაუბრუნეთ ხალხს ის, რაც წაართვით. ნუ ახრჩობთ ხალხის აწმყოს აბსტრაქტული მომავლისათვის. მიეციოთ ხალხს ის, რაზეც ოცნებობს. ბედნიერება და სიმშვიდე!

პროკაბანდის მინისტრი. რა სიმშვიდე?

ფინანსთა მინისტრი. ეს რას უნდა ნიშნავდეს?

ვაჭრობის მინისტრი. სიგიჟეს.

თავდაცვის მინისტრი, ზუსტი სიტყვაა, მეც ამის თქმას ვაპირებდი, კონკრეტულ პასუხს მოვითხოვ. როგორ უნდა გავიგოთ თქვენი დღევანდელი სიტყვა?

დოქტორი. მშვიდობა გვინდა.

თავდაცვის მინისტრი. თითქოს ომი იყო! (გადაიხარხარებს).

დოქტორი. ეხლა არა, მაგრამ მე მომავალს ვგულისხმობ, არ მინდა ხალხს ომის საშიშროება ემუქრებოდეს. ნათელი და სპეტაკი უნდა იყოს ის გზა, რომელიც მას მომავლისკენ წაიყვანს. დაე, მომავლის რწმენა დაუბრუნდეს მას, ხოლო ის კი მისი ოცნებებისა და ნების გამომხატველი იქნება: მშვიდობა!

თავდაცვის მინისტრი. სენტიმენტალური სიტყვის მცდელობა დღეს უკვე გქონდათ მიტინგის შემდეგ. მაგრამ მაინც ძალიან მოულოდნელად შეტრიალდა საქმე.

დოქტორი. შესაძლოა. მაგრამ ახლა ჩემთვის მნიშვნელობა მხოლოდ იმაზე აქვს, რასაც ჩემი სინდისი მიბრძანებს.

თავდაცვის მინისტრი, თქვენი სინდისი ჩუმად იქნებოდა, თუკი იცოდა რომ არ ჩამოგეშორებინათ.

დოქტორი. ჯერ არ დამიმთავრებია, ბატონო მინისტრო. რკინის ხელით განვახორციელებ ჩემს იდეას. ის კი ყველას შეეხება, ვინც წინ აღმდგება.

თავდაცვის მინისტრი. ჩემთან აპირებთ ასეთი ტონით ლაპარაკს?

ვაჭრობის მინისტრი, ვგონებ, ბელადო, რომ ძალზე ფანტასტიკური წარმოდგენა გაქვთ თქვენს ძალაზე.

დისტატორი. (გაუკვირდება. დუმს). არა, მე არ ვცდები, ბატონებო. და არც ჩემს სიტყვებს წავიღებ უკან, იძულებულები იქნებით, ეს თქვენ გააკეთოთ.

ფინანსთა მინისტრი. იძულებულები?

დისტატორი. გასაგებად გამოვთქვამ აზრს. მაშ, ვაგრძელებ. (უკვე დაქ-
ტატორივით ლაპარაკობს, შთაგონებით). ხვალიდან ლაფეტის საამქროები ერთი
წლით დაიხურება.

თავდაცვის მინისტრი. როგორღა განხორციელდება შეიარაღების გე-
გმის დამთავრება?

დისტატორი. კრახს განიცდის. მუშები სამუშაოდ გადავლენ გაუქმებულ
რკინიგზებზე, რომლებსაც უკვე დიდი ხანია უნდა განეახლებინათ თავისი მუშა-
ობა. ისევ შევქმნით ჩვენს მრეწველობას, ბატონო მინისტრო.

ფინანსთა მინისტრი. ფინანსები?

დისტატორი. განისაზღვრება გადასახადი ქონებიდან. ის, ვისი ქონებაც
ასი ათას ფრანკს აღემატება, ვალდებული იქნება პროცენტები იხადოს და ამით
სახელმწიფოს მშენებლობას დაეხმაროს. ასეთნაირად წლიური მოგება გადასა-
ხადებიდან ხუთი მილიარდი ფრანკით გაიზრდება. ოღონდ, ჩემო ბატონებო,
კარგი მაგალითი უნდა მისცეთ ხალხს. თქვენს მილიონებს შვეიცარიული ბანკის
სეიფებში ნუ შეინახავთ, რადგან არც თქვენ იქნებით გამონაკლისი.

ზინაბან საჰმეთა მინისტრი. კიდევ რას მოიცავს თქვენი გეგმა?

დისტატორი. ავაშენებთ საავადმყოფოებს, ლაბორატორიებს, ქველმოქ-
მელების დაწესებულებებს, პირველ რიგში კი ფაბრიკებს, ხოლო ყველა კერძო
ფაბრიკა სახელმწიფოს ხელში გადავა. მათი მმართველები სახელმწიფო მოხე-
ლეები იქნებიან, მოგების ისეთივე წილით, როგორც მუშები.

თავდაცვის მინისტრი. ჯარი?

დისტატორი. ჯერჯერობით დარჩება.

თავდაცვის მინისტრი. დარჩება? ნუთუ უკვე ისე შორს წავედით, რომ
ჯარის აუცილებლობაში ეჭვი გვეპარება?

დისტატორი. არა. დღეს ჯერ არა. მხოლოდ ერთი წლის შემდეგ ვნახავთ,
იყო თუ არა სწორი ეს გზა, რომელსაც დღეს დავადექით. აღდგება პრესის თავი-
სუფლება, დაე, ხალხის ყველა ფენა გამოცოცხლდეს (პროპაგანდის მინისტრი
იცინის). დაე, იცხოვროს ხალხმა ისე, როგორც მას სურს. და უკვე აღარ მივა-
ჩერდებით მის კუჭს, მტკიცედ დარწმუნებულნი, რომ იქ მხოლოდ კონსერვებსა
და წითელი ჭარხლის მარმალადს წავაწყდებით. დაე, იქცეს ადამიანი ისევ ადა-
მიანად, — იყოს მოაზროვნე, მგრძობიარე, თავისუფალი! დაუბრუნდეს სიმშვი-
დე და ბედნიერება — ყველაზე უმნიშვნელოსაც კი ჩვენს სახელმწიფოში. მე
მოვრჩი, ბატონო მინისტრებო!

პროპაგანდის მინისტრი. ეს საკითხი უეჭველად განიხილება პარლამენ-
ტში, არა?

დისტატორი. არა, ბატონო მინისტრებო, მხოლოდ ერთი წლის შემდეგ
მისცემს ხალხი ხმას იმას, რაც დღეს დავიწყეთ.

თავდაცვის მინისტრი. მაგრამ ეს ხომ...

დისტატორი. დიქტატურაა, ძვირფასო მეგობარო, სრული ჭეშმარიტებაა.

ფინანსთა მინისტრი. თქვენს მიერ წამოყენებული ფინანსური გეგმა
ნამდვილად ყოველგვარი სპეციალური ცოდნის გარეშეა შედგენილი.

დისტატორი. შესაძლებელია მისი განხორციელება?

ფინანსთა მინისტრი, ყველაფერი შესაძლებელია, თუკი მონდომება იქნება.

დისტატორი, მაშ, მეც ეს მინდა! გაქვთ რაიმე შენიშვნები ჩემი გამოსვლის მიმართ?

თავდაცვის მინისტრი, ჩვენ? (გაიცინებს).

დისტატორი, არაფერი, ჩემო ბატონებო? მაშ, მოვრჩნობ?

თავდაცვის მინისტრი, მივიღებ რაიმე განმარტებას გენერალ ალონზოს ამბავთან დაკავშირებით?

დისტატორი, აჰა, დიახ, რასაკვირველია, გენერალი ბოლო დროს ავადმყოფობს და ტროპიკული ჰავა უეჭველად უშველის, ამიტომაც გავაგზავნე ტანალიაში. მისი შემცვლელი საგარეო საქმეთა მინისტრის სავარძელში გენერალი ტერენო გახლავთ.

თავდაცვის მინისტრი, თქვენ მიგაჩნიათ, რომ ჩვენ ბრიყვები ვართ, რომლებსაც შეუძლიათ სერიოზული სახეებით უსმინონ თქვენს წინადადებებს და განმარტებებს? და შეგიძლიათ გვათამაშოთ, როგორც გნებავთ?

დისტატორი, ასე მიმაჩნია. ვთვლი, რომ თქვენ თოჯინები ხართ ჩემს ხელში. მე კი სპექტაკლს ვდგამ. ამბობთ იმას, რაც მე მსურს, ისე, როგორც მე მსურს. ხტუნაობთ, ტირით, იცინით ისე, როგორც მე მინდა.

ფინანსთა მინისტრი, ეს უდავოდ სიახლეა, ბელადო.

თავდაცვის მინისტრი, დღესვე მოვიწვევ გენერალთა თათბირს.

დისტატორი, ღამე მშვიდობისა, ბატონებო, არ გაგიკვირდეთ, თქვენს პალტოებს თუ ვერ იპოვით, ამაღამ ჩემი სტუმრები ბრძანდებით და ეს მე საოცრად მახარებს (ზარს დარეკავს).

თავდაცვის მინისტრი, ჩვენს დაპატიმრებას აპირებთ?

დისტატორი, სასახლეს არ დატოვებთ მანამდე, სანამ ხვალინდელი გაზეთები არ გამოაქვეყნებენ ჩემს რეფორმას იმ შენიშვნით, რომ მას აღფრთოვანებით ეთანხმება მინისტრთა საბჭო. კიდევ ერთხელ ღამე მშვიდობისა, ბატონებო.

IV ოფიცირი (კარებში გამოჩნდება. მინისტრები ერთმანეთის მიყოლებით გადიან).

დისტატორი (მათ გაბყურებს, როდესაც უკანასკნელიც გავა, შეხედავს სურათს, გულხელს დაიკრეფს და თავაწეული შებყურებს).

ზარდა

მეორე მოქმედება

სურათი მესამე

სცენა ისეთივე, როგორც მეორე სურათში.

გამოსვლა პირველი

მინისტრები: პროპაგანდის, შინაგან საქმეთა, ვაჭრობის, ფინანსთა, თავდაცვის. გენერალი ტერენო.

თავდაცვის მინისტრი. რა უსიამოვნოა ეს მოლოდინი.

პროკაბანდის მინისტრი. დეპუტაციებს იღებს.

ფინანსთა მინისტრი. ჩვენ ალბათ ბოლოსთვის შემოგვიტოვებს.

ვაჭრობის მინისტრი. ერთი წლის წინათ, როდესაც თავისი პროგრამა გაგვაცნო, დავცინოდით. მართლაცდა რკინის ხელით განახორციელდა ჩვენი თოჯინები ვართ მის ხელში.

ტირანო. და თან რა სულელები, ხალხიც კი დაგვცინის.

თავდაცვის მინისტრი. გრძნობთ ამას არა, გენერალო?

ტირანო. მე ჯარისკაცი ვარ და ეს არასოდეს არ მაგიწყდება.

თავდაცვის მინისტრი. მახარებს ეს, გენერალო. ხელს ჩამომართმევთ?

ტირანო. რა გნებავთ?

თავდაცვის მინისტრი. არმიის მომავლის უზრუნველყოფა.

ტირანო. თქვენად მიგულებთ (ხელს ჩამომართმევენ ერთმანეთს).

ვაჭრობის მინისტრი. ვგონებ, აქ ოპოზიციას ეყრება საფუძველი.

თავდაცვის მინისტრი. თქვენ ამის წინააღმდეგი ხართ?

ვაჭრობის მინისტრი. მე არ შემიძლია დავეთანხმო მეოცნების გეგმას, რომელიც ორი ათასი წლით იმაზე აღრე დაიბადა, ვიდრე უნდა დაბადებულიყო.

თავდაცვის მინისტრი. სწორია, ბატონო მინისტრო, დანარჩენ ბატონებთანაც შემიძლია უკვე გულახდილი ვიყო. (შინაგან საქმეთა მინისტრი და ფინანსთა მინისტრი საუბრობენ. მათკენ მიდის). ბატონო მინისტრო, თქვენ ისევ თქვენს ძველ თვალსაზრისზე დგახართ?

შინაგან საქმეთა მინისტრი. დიახ.

თავდაცვის მინისტრი. თქვენ ხომ პატრიოტი ბრძანდებით. უნდა ხედავდეთ, რომ ერის დაღუპვა ახლოვდება.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. ეს ფრაზებია! არ მსურს შავად დავინახო ის, რაც თეთრია. რეფორმამ უცხოეთის პატივისცემა იმიტომ დაგვიბრუნა, რომ ნამდვილი საქმე დაინახა. ეს იყო და არის ისტორიაში ყველაზე გაბედული ნაბიჯი მსოფლიო მშვიდობის შექმნისათვის.

თავდაცვის მინისტრი. თქვენ ბელადის აზრების შესანიშნავი რეპროდუქტორი ბრძანდებით.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. ამ იდეების უკან ხალხი დგას და ამას თქვენ კენჭისყრის დროს დაინახავთ.

თავდაცვის მინისტრი. მე მგონი, ბატონო მინისტრო, თქვენ გულახდილი არა ხართ და გეშინიათ თქვენი პირადი მრწამსის გამჟღავნება.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. მე მძულს ყველა, ვისაც ადამიანთა სისხლის დაღვრა სურს ხალხის დიდებისათვის. და რაც ამ საკითხს შეეხება, ეს ჩემი საბოლოო სიტყვაა.

გამოსვლა მეორე

იგივენი, ალონზო, IV ოფიცერი

IV ოფიცერი. გენერალი ალონზო!

(წამოძახილები): ალონზო! აქ რას აკეთებს? ეს ხომ შეუძლებელია.

ალონზო (შემოვა). მიხარია, ბატონებო, თქვენი დანახვა (გარს შემოერთყმიან).

თავდაცვის მინისტრი. ბელადის მოთხოვნის თანახმად გამოცხადდით? ალონზო. მოვედი, რადგან საჭირო ვარ აქ. (ტერენოს) გენერალო, ბრძოლამ უნდა გაგვაერთიანოს. მინდა, რომ ჩვენ მეგობრები ვიყოთ ტერენო. შეგიძლიათ იქონით ჩემი იმედი (ერთმანეთს ხელს ჩამოართმევინ).

ალონზო. ბატონებო, იმიტომ ვარ აქ, რომ სამშობლომ დაგვიტოვა. ენერგიული ნაბიჯია საჭირო. თუ ზეგინდელი კენჭისყრა ისე განხორციელდება, როგორც აგიტატორების მიერ დაგეშვილმა ხალხმა უნდა ჩაატაროს, მსოფლიოს წინაშე უიარალოდ აღმოვჩნდებით ნებისმიერი საფრთხის შემთხვევაში. მთელი ძალით წინ აღვუდგები ბელადის გეგმას, ჯარის მოსპობა არ შეიძლება.

ტერენო. გუშინ საყოველთაო განიარაღება განხორციელდა.

ალონზო. ჯარი?

თავდაცვის მინისტრი. ჯარიც განიარაღეს.

ალონზო. ეგ როგორ დაუშვით? დედაკაცები ყოფილხართ.

თავდაცვის მინისტრი. რისი გაკეთება შეგვეძლო? გენერლები თოფების მუქარის ქვეშ იძლეოდნენ ბრძანებებს თავიანთ ჯარისკაცთა განსაიარაღებლად.

ალონზო. ასე... მაშ ყველაფერი დაქარგულია. სად არის იარაღი?

თავდაცვის მინისტრი. საიდუმლო სამალავში. ოღონდ არ ვიციოთ, სად.

ალონზო. უნდა გამოვიკვლიოთ.

თავდაცვის მინისტრი. ვერ დავადგინეთ ვერც ერთის ვინაობა, ვინც განიარაღებას ეწეოდა. ვერც ერთი სახელი ვერ გამოვარკვეეთ, რომ ეს ჩვენი ძიების ამოსავალი წერტილი გამხდარიყო.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი (მათთან მივა). გენერალო, ტანალიაში წესრიგი დაამყარე, აქ რალასთვის ჩამოხვედით, რევოლუციის მოსახდენად?

ალონზო (გაკვირვებული). რევოლუციის მოსახდენად? არა. პირიქით, ხელი მინდა შევუშალო. ბელადმა უარი უნდა თქვას თავის გეგმაზე.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. თუ არ დაგთანხმდათ?

ალონზო. მაშინ რევოლუცია მოხდება. მაგრამ ეს ჩემი ბრალი არ იქნება.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. გააღეთ ფანჯარა!

ალონზო. (გააღებს. ბრბოს ხმაური, ხალხის წამოძახილები: დღეგრძელობა ბელადსი დიდება მარადიულ მშვიდობასი გაბოროტებით მიხურავს ფანჯარას).

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. გესმით? აქ რევოლუცია არ მოხდება.

ალონზო. მაგრამ ტყუილუბრალო სისხლისღვრა იქნება.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. უიარალოდ? რატომ? იმიტომ, რომ სამ ბატონს არ მოსწონს ის, რაც ხალხს უნდა?

თავდაცვის მინისტრი. (აწყვეტიანებს საუბარს). როგორი სიტუაციაა ტანალიაში?

ალონზო. ჯარის მიერ დამყარებული სიმშვიდე სუფევს.

პროკაბანდის მინისტრი. დახოცილებიც არიან?

ალონზო. კი, დახოცილებიც ბევრია.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. რატომ?

ალონზო. ბელადის ბრძანების თანახმად.

პროკაბანდის მინისტრი. იქ სისხლისღვრა და აქ კი მარადიული მშვიდობა?

შინაგან საქმეთა მინისტრი. მართალს ამბობთ, გენერალო?

შინანსთა მინისტრი. მაშ ეს იმის დაცინვაა, რასაც აქ აკეთებს.

ალონზო. ვშიშობ, რომ მართალი ბრძანდებით.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. არა, არა, გენერალო, ეს სიცრუეა.

ალონზო. ბატონო მინისტრო!

ქრისტეშული

შინაგან საქმეთა მინისტრი. ჩამოხვედით, რათა ბელადოვს აამხედროთ აქაურობა. მაგრამ ის კი არ ვიცი, მომგებიანია თუ არა ბრძოლის ასეთი მეთოდი. ვისაც სხვისი ამოსვრა სურს ტალახში, თვითონაც დაისვრის ხელს.

ალონზო. შეურაცხყოფაზე არ გპასუხობთ, ბატონო მინისტრო. მაგრამ როგორც გაიძარტება, ეს უნდა იკმაროს (ქადაღდეს აშოიღებს).

პროკაბანდის მინისტრი. ეს რა არის?

ალონზო. ბელადის ბრძანება, რომელიც კურიერმა გადმომცა.

შინაგან საქმეთა მინისტრი (კითხულობს). ყოველი საშუალების გამოყენებით უნდა იქნას ჩახშობილი. (სახე შეეცვლება).

შინანსთა მინისტრი. და იცით რატომ?

გაბრიელის მინისტრი. აქ რომ არაფერმა დააბრკოლოს მისი გეგმის განხორციელება.

ტირმენო. და ხელს აძლევს, რომ ცნობები ტანალიიდან მხოლოდ სამ დღეში ჩამოვა.

შინანსთა მინისტრი. უფრო ადრეც რომ ჩამოაღწიონ ცნობებმა, სისხლის ღვთა ტანალიაში ჯარის მოშორების ახალი მიზეზი იქნება.

ალონზო. (შინაგან საქმეთა მინისტრს). ბატონო მინისტრო, ხელს არ ჩამოშორებთ? ბოლოს და ბოლოს ჩვენ რაღაც ძალას წარმოვადგენთ, თუ ერთად ვიქნებით. თქვენ პატრიოტი ხართ და იგრძნობთ, რომ შეუძლებელია...

გაშოსვლა მესამე

იგივენი, დისტატორი.

დისტატორი. (ბოლო სიტყვების წარმოთქმისას კარებში გაჩერდება). რა არის შუქი-სუბელი?

ალონზო. (დუმს).

დისტატორი. არ მივიღებ პასუხს?

ალონზო. ბელადო, ნება მომეცით ავიხსნათ, რატომ ვიმყოფები აქ.

დისტატორი. არა! (თავმჯდომარის მაგიდასთან მიდის). ბატონებო, მე მომახსენეს, რომ მოხვედით აქ ჩემთვის დაბადების დღის მოსალოცად. გსურთ ჩემთვის რაიმეს თქმა?

თავდაცვის მინისტრი (წინ წამოვა). სიამოვნებით მოგილოცავთ თქვენი გეგმის განხორციელებას, მაგრამ არა გვსურს მხოლოდ ზრდილობიანი ქენტლმენების როლში ვიყოთ. დიდი პატივისცემით ვაღიარებთ იმ იდეების სიდიადეს, რომლებიც თქვენ მიმდინარე წელს განახორციელებთ, თუმცა გვაპატიეთ, რომ შიშით ვუყუარებთ თქვენი გეგმის დასრულებას და სამშობლოს ინტერესების გათვალისწინებით გეკითხებით, აპირებთ თუ არა მუდმივი მშვიდობის იდეის განხორციელებას, თუკი ზეგინდელი კენჭისყრისას ხალხი თქვენს სურვილს დათანხმდება?

დიპტატორი. დიახ, ბატონებო, და ამ საქმეში ვერანაირი დაბრკოლება ვერ შემაჩერებს

ტირმენო, ამით ხალხს საყრდენსა და ძალის წაართმევთ

დიპტატორი. ხალხის ძალა და საყრდენი შემოქმედებით მხოლოდია

თავდაცვის მინისტრი. ესე იგი შეთანხმების მიღწევის უფალი ცდა ამით იქნება?

დიპტატორი. მე ვერ დამაბრკოლებს წვრილმანები, რომლებიც წარუმატებლობას მიწინასწარმეტყველებენ, რადგანაც ჩემი იდეის შედეგი ძალზე დიდია. მუდმივი მშვიდობის გეგმა ჩემი ხალხიდან მომდინარეობს და ჩემი ერთ უჩვენებს მსოფლიოს ისეთ მაგალითს, რა მელიც მიბაძვის ღირს იქნება.

ტირმენო. რა ელის ჯარს?

დიპტატორი. ამ შეკითხვას პასუხს მომდევნო დღეები გასცემენ ხალხის ვადიწყვეტილებას დაველოდოთ.

IV ოფიცირი. (შეშოვა და დიქტატორს წინ დაუდებს ქაღალდს. გავა).

შინაგან საქმეთა მინისტრი. სამწუხაროა, რომ სიტუაცია ტანალიაში თქვენს გეგმებს არ ეხმიანება, ბელადო.

დიპტატორი. (კითხულობს). რატომ?

ალონზო. ტანალიაში დიდი მღელვარება იყო.

დიპტატორი. მაგიტომ ხართ აქ. გენერალო?

ალონზო. მსურს პირადად მოვახსენოთ, რომ ადგილობრივი მცხოვრებთა აჯანყება წარმატებით იქნა ჩახშობილი

დიპტატორი. არა, გენერალო. თქვენ აქ რევოლუციის მოსახდენად ჩამოხვედით. ეს /წორედ შენიშნა ბატონმა შინაგან საქმეთა მინისტრმა (შეშფოთება).

ალონზო. მე?

დიპტატორი. თქვენ, ნუ უარყოფთ, ეს ამოი არის. მომეციოთ ქაღალდი, რომელიც ცოტა ხნის წინ ბატონ შინაგან საქმეთა მინისტრს აჩვენეთ.

ალონზო. საგანგებო აუდიენციაზე გადმოგცემთ.

დიპტატორი. არა. ახლავე მომცემთ. (ცოტა ხანში) თქვენი გაჩხრეკა მოვიტხოვო? ნუ შაიძულებთ.

ალონზო (ქაღალდს მისცემს).

დიპტატორი (დახედავს). გენერალო, ეპოლეტები კარგად გაქვთ დაკარებული?

ალონზო. არ მესმის.

დიპტატორი. ჩვენ ერთმანეთის ძალიან კარგად გვესმის.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. რატომ იყო ამხელა მსხვერპლი ტანალიაში აჯანყების ჩახშობისას?

დიპტატორი. თქვენ უბრძანეთ ცეცხლი დაეშინათ ადგილობრივი მცხოვრებლებისათვის?

ალონზო. ეს საჭირო იყო.

დიპტატორი. მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში?

ალონზო. დიახ.

დიპტატორი. და პირველი გასროლა ჰაერში?

ალონზო (შერყეობს) დიახ.

დიპტატორი. არა, გენერალო, ადგილობრივი მცხოვრებლები უნდა აჯანყებულიყვნენ. ეს თქვენ გჭირდებოდათ, რომ შემდეგ მათთვის სროლა შეგძლე-

ბოდათ, ჩემი სახელით დაგელვარათ სისხლი და გეჩვენებინათ ხალხისთვის, რომ ის, რასაც მე ვაკეთებ, სიცრუეა. ყველაფერზე ინფორმირებული ვარ, ბატონებო. მაგრამ ამ ქალაქში ყოველი სიტყვაა, რაც აქ იყო გამოთქმული ჩემს მოსწონებულად. არ მაწუხებს, რომ ამას ბრძოლის უპატიოსნო საშუალებად ჩამითვლით. მაგრამ მე მხოლოდ ასე შემიძლია გავიგო მართალი თქვენ შესახებ. ჩემი მოსწონებულები ხართ საიმისოდ, რომ პირში მითხრათ რამე (წახვლა უნდა) და იმის შესახებ.

თავდაცვის მინისტრი. შესაძლოა ეს საათი ჩვენი ერისთვის საბედისწერო გამოდგეს; ჩვენი გზები ერთმანეთს კვეთს. რატომ არ გსურთ მიმართოთ გამოსავალს, რომელიც ჩვენ დაგვაახლოვებდა?

ტირენო, დღევანდელი ვითარება მაინც დატოვეთ. ჯარს ხომ თავისი მისიის შესრულება სახელმწიფოს მშენებლობაშიც შეუძლია. თღონდ ჯარი ჯარად დარჩეს. სამყარო ჯერ კიდევ არ არის მომწიფებული თქვენი იდეისთვის, რარიც ლამაზიც არ უნდა იყოს იგი.

დიქტატორი. ხალხს თავისუფლება და სამუშაო მივეცი. მშვიდობასაც მივცემ.

თავდაცვის მინისტრი. ხალხი ყოველ კრიტიკულ მომენტში თავისი მოწინააღმდეგის წინაშე იკანკალებს. თუ მსოფლიო ჩვენი მაგალითისამებრ არ განიარაღდება, ჩვენს მტრებს ნებისმიერ წუთში შეეძლება ჩვენი განადგურება.

დიქტატორი. თვალი ადევნეთ საზღვარგარეთის გაზეთებში სტატიებს იმის შესახებ, თუ როგორ ხორციელდება ჩემი იდეა. იცით, რომ მთელი მსოფლიო თანაგვიგრძობს, ჩვენს მომავალში თავის მომავალს ხედავს.

ტირენო. მაგრამ თანაგრძობა ჩვენი მომავლის გარანტია ვერ იქნება.

დიქტატორი. ჩვენი სრული განიარაღება ევროპისათვის ულტიმატუმი იქნება და მე მჯერა, რომ იგი მას შეასრულებს.

თავდაცვის მინისტრი. მაგრამ თუ მოტყუვდებით?

დიქტატორი. ბატონებო, არ გდებთ ბრალს იმაში, რომ ჩემს წინააღმდეგ გამოდიხართ. მე გებრძვით. დღეს უკვე იმდენად ძლიერი ვარ, რომ აშკარა ბრძოლაში შემიძლია ჩაბმა. თუ არჩევნებისას ხალხი დამარწმუნებს, რომ მცდარ გზაზე ვდგავარ, უკან დავიხევ. თუ არადა, ჩემი თვალსაზრისი მოგეხსენებათ. საჭიროა ჯარის ლიკვიდაცია, როგორც პირველი ნაბიჯი იმისა, რომ კაცობრიობა მსოფლიო მშვიდობას მიუახლოვდეს (გავა.ხიჩუმე).

ალონზო. მაშ რა, ბატონებო? (თითხ ტუჩებზე მიიღებს. ხელს წინ გაიწვდის. დანარჩენები მის ხელისგულზე თავის ხელებს დებენ. ყველანი შინაგან საქმეთა მინისტრს უყურებენ).

შინაგან საქმეთა მინისტრი (მათ წინ გაჩერდება). გაუმარჯოს ბელადს! (გავა).

სურათი მართალი

სცენა იგივე, როგორც პირველ სურათში

გამოსვლა პირველი

I ოფიცერი, დიქტატორი, ალონზო.

I ოფიცერი (აცხადებს) გენერალი ალონზო (გავა).
დიქტატორი (წერას აგრძელებს).

ალონზო (შემოდის და სამხედრო სალამს აძლევს).

დიტატორი (არ პასუხობს).

ალონზო (ისევ მიხტემს სალამს).

დიტატორი. მოუთმენელი ბრძანდებით, გენერალო. შესმის თქვენი. ერთ საათში თქვენი მატარებელი გადის.

ალონზო. ეგ არ ვიცოდი.

დიტატორი. სამაგიეროდ მე ვიცი. სალამოს თქვენი გემი მიემგზავრება. ტანალიაში დაბრუნდებით. მხარეში, სადაც ასეთი უნიჭო ფალსიფიკატორები ცხოვრობენ.

ალონზო. არ მესმის.

დიტატორი. ისევ? გინდათ უარპყოთ, რომ ჩემი პირადი ხელმოწერის ფალსიფიკაციას აკეთებდით? თუ თავის გამართლება გნებავთ?

ალონზო. არ შემიძლია გულაზდილად ვილაპარაკო იქ, სადაც ყოველ ჩემს სიტყვას ჯაშუშები აღნუსხავენ.

დიტატორი. მხოლოდ ეს გაწუხებთ? მოდით ახლოს. პირველ თაროზე, მარჯვნივ, ლილაქს იპოვით, დააჭირეთ მას თითი, ასე. მაშ, გთხოვთ, მიკროფონი უკვე გამოთიშეთ. შეგიძლიათ ილაპარაკოთ.

ალონზო. ვალიარებ, რომ თქვენი ხელმოწერის ფალსიფიკაცია გავაკეთე.

დიტატორი. მე ეგ არ მაინტერესებს. საბუთი ხელში მაქვს.

ალონზო. მაგრამ სულაც არ ვნანობ. კიდევ სხვა მრავალი სიმდაბლე და ვერაგობა უნდა ჩამედინა, რათა თქვენ ჯოჯოხეთში გამემგზავრებინეთ.

დიტატორი. ეხლა უკვე საინტერესო ხდებით, გენერალო.

ალონზო. მე მარტო არა ვარ. ნახავთ, რომ მეც შემიძლია რალაც. ტანალიაში არ დავბრუნდები. აქ დავრჩები, სანამ ჩემი სამშობლოს ბედი არ გადაწყდება. მიიღეთ ეს მხედველობაში.

დიტატორი. თუ ერთ საათში არ გაემგზავრებით, უფრო სწორად რომ მოცდაათ წუთში, დაგაპატიმრებთ.

ალონზო. არ მეშინია. სიცოცხლის გარდა ვერაფერს წამართმევთ. ხოლო ჩვენ, ჯარისკაცებს, სიკვდილისა არ გვეშინია.

დიტატორი. განგებ ეძებთ შემთხვევას, რომ ამაში დარწმუნდეთ.

ალონზო. შეიძლება. რისთვის ვიცხოვრო, თუ სამყარო რომელშიც ვცხოვრობ, ემხოზა.

დიტატორი. მოვრჩეთ, გენერალო. ტყუილად ვკარგავთ დროს (დაქდება).

ალონზო. კიდევ ერთი, გენერალთა საბჭო შემრიგებლურ წონასწორობას გვთავაზობს.

დიტატორი. თაგვები წრუწუნებენ.

ალონზო. მოითხოვენ კანონის გამოცემას, რომელიც აკრძალავს ნებისმიერ რეფორმას სამხედრო სამინისტროს თანხმობის გარეშე.

დიტატორი. ცოტა ხნის წინ წყალობას ითხოვდით. აბა უყურეთ, ეხლა კი უკვე მოითხოვთ. სასიამოვნოა. მეტი არაფერი?

ალონზო. არა.

დიტატორი. მაშ სამხედრო დიქტატურა?

ალონზო. დიახ.

დიტატორი. (გაიციინებს.)

ალონზო. მაშ არა?

დიტატორი. კეთილი მგზავრობა, გენერალო.

ალონზო. როგორც გენებოთ.

დიქტატორი. ერთი წუთით, გენერალო. კარგი არ იქნებოდა, რომ დამე-
პატიმრებინეთ. მაძლევთ პატიოსან სიტყვას, რომ დღესვე გაემგზავრებით ტონა-
ლიაში? (სიჩუმე). ეს უკვე სერიოზული თამაშია. ყოველი თქვენი სპეციალური სე-
ბუთი მაქვს და ახლა გამახსენდა, რომ ცისფერი სალონის უმჯობესესი
გამორთეთ და არა ჩემი კაბინეტისა.

ალონზო. თქვენ სატანა ხართ.

დიქტატორი. კმ! მაშ როგორ?

ალონზო. გაემგზავრები (სალამს მიხცემს. გავა).

გამოსვლა მესამე

II ოფიცერი. დიქტატორი.

II ოფიცერი. (შემოდის).

დიქტატორი. გენერალთა თათბირის შესახებ მომახსენე.

II ოფიცერი. ზუსტად ვერაფერი შევიტყვეთ. ვიცი მხოლოდ ის, რომ
ოპოზიცია მზადდება. რამდენიმე ლაპარაკი მოვისმინეთ ტელეფონით.

დიქტატორი. მერე?

II ოფიცერი. შეხვდნენ სასტუმრო „პალასში“. შეხვედრა უეჭველად
დიდი ხნის დათქმული იყო. საიდუმლო გადამცემი აქვთ და კონტაქტში არიან
ქალაქში არსებულ ყველა ყაზარმასთან.

დიქტატორი. ეგ არ უშველით. პოლიცია რას შვრება?

II ოფიცერი. განუწყვეტლად განაგრძობს მუშაობას. ხვალინდელი მი-
ტინგისათვის საჭირო ყველა საგანგებო მატარებელი უკვე ჩამოდგა. როგორც
ჩანს, ყველა პროფკავშირული ორგანიზაცია სრულიად ეთანხმება თქვენს იდე-
ას.

დიქტატორი. მეგობარო, შესაძლოა ხელში მთელი სამყაროს ბედი
გიჭირავს. გამიხარდებოდა, თუ ორ დღეში გენერლობას მოგილოცავდი.

II ოფიცერი. ბელადო, ჩემი სიცოცხლე თქვენ გეკუთვნით.

დიქტატორი. ყურადღებით იყავი! თუ გენერლები: ამალამ რაიმე მოქ-
მედებას გადაწყვეტენ, სასწრაფოდ დააპატიმრეთ. ალონზოც, თუ არ გაემგზავ-
რება. დაველოდები შენს ცნობებს ტელეფონით.

II ოფიცერი (სალამს მიხცემს გადის.)

გამოსვლა მესამე

დიქტატორი, I ოფიცერი.

I ოფიცერი (შემოვა). ბელადო, ერთი მანდილოსანი თქვენთან აუდიენ-
ციას ითხოვს.

დიქტატორი. მანდილოსანი? აქ როგორ მოხვდა?

I ოფიცერი. ბელადო, იგი თქვენი ყოფილი მეუღლეა, რომელსაც გაე-
ყარეთ.

დიპტატორი (გაშეშდება). არა, ეს შეუძლებელია. (ცდილობს თავშეკავებულად იყოს). უთხარი, უთხარი მას, რომ დღეს არ შემიძლია მისი მიღება. I ოფიცერი. მაგრამ ქალბატონი ძალიან ითხოვს, რომ მიიღოს. დიპტატორი. არა, არა, არა. წადი. ეს შეუძლებელია არ გესმის?

ქართული
ბიბლიოთეკა

გამოსვლა მართა

იგივენი, მარია.

მარია(შემოვა). სალამო მშვიდობისა, ლუის,
I ოფიცერი (გადის.)

დიპტატორი (ჩუმად). სალამო მშვიდობისა.

მარია, ბრაზდებით, რომ მოვედი?

დიპტატორი, არა, რატომ?

მარია. არ არის სასიამოვნო, როდესაც უეცრად წარსულიდან აჩრდილი გამოგვეცხადებათ.

დიპტატორი(არ პასუხობს)

მარია. ისე უცნაურად მიყურებთ და აქ ყველაფერი ისეთი უცნაურია, უცხო, ცივი, გამყინავი.

დიპტატორი. აქ არაფერი შეცვლილა.

მარია, არაფერი?

დიპტატორი. არაფერი.

მარია. მაგიდა ყოველთვის ამ ადგილას იდგა. სავარძლებიც აქ იყო, სიგარეტებიც მაგიდაზეა. ოღონდ ადამიანი, რომელიც აქ ცხოვრობდა, მბრძანებლობდა და განკარგულებებს იძლეოდა, სხვა იყო, სულ სხვა.

დიპტატორი, ამას რატომ ამბობთ?

მარია. ამ წელიწადმა სულ შეგცვალათ. თითქოს თქვენს სხვა, უცხო ნაკვთებს ვხედავ. დიახ, დიახ, ეს კვალი იმ ერთი წლის მკაცრმა და ქანცის გამწყვეტმა ბრძოლამ დაგამჩნიათ, ან... არა, არა... მაპატიეთ.

დიპტატორი. არ მესმის თქვენი.

მარია. წუთით ისეთი გრძნობა მქონდა, თითქოს ჩემ წინ სრულიად უცხო ადამიანი დგას. სრულიად უცხო.

დიპტატორი (გაიციინებს). საინტერესო აზრია, დიდი ხანია არ გვინახავს ერთმანეთი.

მარია, დიახ. მაგიტომაც.

დიპტატორი. რა გნებავთ, ქალბატონო?

მარია. ქალბატონო? ჩემი სახელი დაგავიწყდათ? თუ მისი წარმოთქმის უფლებასაც კი არ აძლევთ თავს?

დიპტატორი. მაპატიეთ ქალბატონო, მაგრამ...

მარია, ალბათ ასე სჯობს.

დიპტატორი. ჩვენი გაყრა ხომ კანონიერად მოხდა და ძალაშია.

მარია, გასაოცარი ხართ. ამდენი საქმისას პოულობთ დროს, რომ მიაქციოთ ყურადღება წვრილმანებს, რომლებიც თქვენს ცხოვრებაში ნამდვილად არავითარ როლს არ თამაშობენ.

დიპტატორი. ცდებით, ცდებით, ქალბატონო, რადგანაც...

მარია. რადგანაც? ეს ისევე ტყიოდათ, როგორც მე...

დიატატორი. დავანებოთ ამას თავი, რა საჭიროა მაგაზე ლაპარაკი?

მარია. მაგრამ მე სწორედ მაგის გაგონებას ვისურვებდი.

დიატატორი. რა გნებავეთ, ქალბატონო?

მარია. ესეც ასე. ვერ გრძნობთ, რომ ყოველი სიტყვით აღრმავდებით თქვენს კრულს ჩვენ შორის?

დიატატორი. ასე ჯობს, ქალბატონო.

მარია. მართალი ბრძანდებით. დიდხანს არ მოგაბეზრებთ თავს. ოღონდ კიდევ ერთი რამ.

დიატატორი. გთხოვთ! (სავარძელზე მიუთითებს). სიგარეტს ხომ არ ინებებთ?

მარია. ოდესღაც ერთ ადამიანს შევბირდი, რომ აღარ მოეწევიდა. არ სიამოვნებდა.

დიატატორი (სანთებელს ჩააქრობს). გმადლობთ.

მარია. დღეს ერთი წელი შესრულდა მას შემდეგ, რაც ჩემთვის აღარ დაგირეკავთ, დაუნდობლად ძალზე დაუნდობლად გამომიცხადეთ, რომ მეტად აღარ გჭირდებით. მითხარით, რომ მე ხელს გიშლით და რომ გზის გაგრძელება მარტო გსურთ. იმ საღამოს ვერ ვაზროვნებდი. შეშლილიყვით დავრბოდი ოთახიდან ოთახში, ვეძებდი რისი ხელის ჩაჭიდებასაც შევძლებდი, რალაცას, რაც შესძლებდა იმ საშინელი, უმოწყალო სიტყვების ახსნას...

დიატატორი. ვიცი, რომ ამით დიდი ტკივილი მოგაყენეთ.

მარია. მხოლოდ ტკივილი? მას შემდეგ სიცოცხლე სულ ზედმეტი გახდა ჩემთვის. ისეთი სულელური და ზედმეტი. მე ხომ იმ რწმენამ გადამარჩინა, რომ მოვიდოდა დღე, რომელიც გვაჩუქებდა იმაზე მეტ დროს, ვიდრე ხანმოკლე საუბარი ტელეფონით იმის საბოლოო გაწყვეტაზე, რაც ჯერ კიდევ გვაკავშირებს, და რომ იმ დღეს შეგხედავდით თვალეში და ჩემი ცხოვრების აზრისათვის უსიცოცხლო აპარატთან კი არ ვიბრძოლებდი, არამედ ცოცხალ ადამიანთან.

დიატატორი. მაგიტომ მობრძანდით?

მარია. ერთი რალაცის სათქმელად მოვედი. ერთადერთი სიტყვისთვის. რადგანაც უკვე მაშინ რალაცას ვგრძნობდი და თქვენთან საუბარმა ამაში დამარწმუნა. (აღგება). ადამიანი, რომელმაც დამირეკა, ჩემი მეუღლე არ იყო.

დიატატორი. როგორ?

მარია. არა, არა. რადგანაც მას მე ვიცნობდი. მისი გულში ჩემთვის ღია იყო, მას არ შეეძლო ჩემი მოტყუება. როდესაც მეხვეოდა, მკოცნიდა, ჩემი იყო, მთლიანად ჩემი. ჩემით ცხოვრობდა. მას არ შეეძლო ამის ჩადენა, რაც თქვენ ჩაიდინეთ. მე მას ვუყვარდი... ლუის, მე მაქვს უფლება თქვენგან განმარტება მოვითხოვო.

დიატატორი. ქალბატონო, ასახსნელი არაფერი მაქვს.

მარია. რა საჭიროა ის იღუმალემა, რომელშიც იმ დღიდან მოყოლებული იბურებით?

დიატატორი. ეს იღუმალემა არ არის.

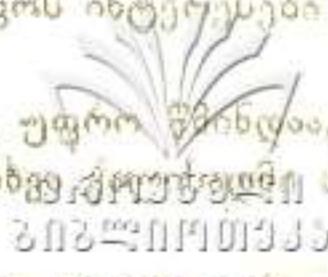
მარია. ვიცი. ეს მსხვერპლია ხალხის მომავლისათვის. ასე იუწყებოდნენ ვაზეთები. ამ სტატიებს თქვენ წერდით თუ პროპაგანდის მინისტრი?

დიატატორი. რამდენადაც ვიცი, მათში არაფერი იყო შეურაცხმყოფელი, და ისინი საჭირო იყო.

მარია. საჭირო, რათა ხალხის წინაშე ახალი ბრწყინვით გეკიაფათ. და მე?

ჩემზე არ ფიქრობდით? მხოლოდ თოჯინა ვიყავი, რომელიც ელემენტარულად წარსულის უკრაში გადაიღო, რადგანაც ამას სახელმწიფოს ინტერესები მოითხოვდნენ?

დისტანტიორი, დიახ, ქალბატონო, ეს რაღაც იმაზე უფრო მშინდაა, იმაზე დიდი, ვიდრე სიყვარული თქვენდამი ანდა ნებისმიერი სხვა ქვეყნის ამკვეყნად.

მარია, მაშ თქვენ მე დაუფიქრებლად მომიშორეთ, ყოველგვარი სინდისის ქენჯნის გარეშე?

დისტანტიორი, დიახ, სწორედ ისე, როგორც თქვენ ბრძანებთ.

მარია, მაშ რაღატომ მატყუებდით? იმ იმედით გცხოვრობდი, რომ ეს დროებითი გადაწყვეტილება იყო, რომ ფუჭად არ ველოდებოდი დღეებისა და თვეების მანძილზე ტელეფონის ზარს, ტყუილუბრალოდ არ ვიჭექი სახლში, როდესაც მეგონა, რომ თავისუფალი იყავით და შეიძლება მობრძანებულიყავით შინ, მოგენახულებინათ თქვენი წიგნები, თქვენი ოთახი, თქვენი ძაღლი... როგორ შეიძლება ქალი ასეთი სულელი იყო... არა, მხოლოდ ქალი შეიძლება იყოს ასეთი სულელი, სანამ ერთად ვიყავით, რამდენჯერაც მომიტანგეები ჩაივლიდნენ ჩვენს ფანჯრებთან წამოძახილით „დიდება ბელადს!“ მედიმებოდა, რადგანაც ვიცოდი, რომ ჩემი იყავით, ეხლა კი სიამოვნებით გამოვალედი ფანჯრებს და დავეუყვირებდი მათ: რაში მესაქმება თქვენი ბელადი, დამიბრუნეთ ჩემი ქმარი...

დისტანტიორი (ტელეფონი რეკავს), დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა (დაკიდებს ყურმილს).

მარია, რა დროზე დარეკა ტელეფონმა, პასუხის გაცემას აგარიდათ? (აღგება), ლუის, არასოდეს არ გიფიქრიათ ჩემზე? არასოდეს?

დისტანტიორი, არა, არასოდეს, ქალბატონო.

მარია, თქვენ მე უკვე აღარ გიყვარვართ?

დისტანტიორი, არა, ქალბატონო.

მარია, ეს სიცრუეა, სიცრუე! თვალეზში მიყურეთ და ისე მითხარით ეს დისტანტიორი (შეტრიალდება, სიჩუშე), თქვენი მეუღლე, ქალბატონო...

მარია, მოკვდა, ეს უკვე ვიცი.

დისტანტიორი (ხწრაფად შემობრუნდება), რა თქვით?

მარია, თქვენ მოჰკალით იგი!

დისტანტიორი (აღელვებულია), არ მესმის თქვენი.

მარია, თქვენში მოჰკალით ის, ვისაც მე ვუყვარდი, უკვე ვიცი რომ უნდა წავიდე, აქ აღარავინა მყავს.

დისტანტიორი, ცუდად ნუ იფიქრებთ ჩემზე, ქალბატონო.

მარია, არა, თქვენც ხომ მხოლოდ თოჯინა ხართ, ისევე, როგორც მე, ვინც იმ დროს თამაშობს ჩვენით, გვიყურებს და დაგვცინის, გვგონია, რომ ვტირით, რადგან გული გვტკივა, მაგრამ ეს მხოლოდ მას სურს ვიგრძნოთ, რომ მხოლოდ დამიანები ვართ, თოჯინები, დამსხვრეული გულებით, რომლებიც არასოდეს, არასოდეს არ გაგვიმთელდება (თავის ჭეჭედს მოიხსნის).

დისტანტიორი, არა! დაიტოვეთ იგი, ქალბატონო.

მარია, რისთვის? მე კი ჩემი დამიბრუნეთ!

დისტანტიორი, არ ვიცი, სად მატყვს.

მარია, ვხედავ, რომ არ ატარებთ, მართალი ხართ, მაგრამ მე ის მინდა.

დისტანტიორი (შტკიცედ), უახლოეს დროში მიიღებთ მას, ქალბატონო!

მარია, ვიცი, მხოლოდ ის სიტყვები, რომელთა სათქმელადაც მოველი აქ, სამუდამოდ თქვენთან დარჩება (შეხედავს მას და გავა).

გამოსვლა მასუთა

დიქტატორი, I ოფიცერი

I ოფიცერი (შეშოფის).

დიქტატორი, კიდევ ვინმე იცდის?

I ოფიცერი. დეპუტაცია თქვენი სამშობლოდან, ბელადო.

დიქტატორი. რამდენნი არიან?

I ოფიცერი. მიღებას მხოლოდ მეთაური ითხოვს.

დიქტატორი. სხვა არავინ არ მელოდება?

I ოფიცერი. არა.

დიქტატორი. შემოიყვანე. (ოფიცრის გახვლამდე) მინონისაგან ხომ არ მოსულა რაიმე ცნობა?

I ოფიცერი: ჭერჭერობით არაფერი, ბელადო!

დიქტატორი (თავს დაუქნევს).

I ოფიცერი (გავა.)

გამოსვლა მანავსა

დიქტატორი, ანარქისტი — დეპუტაციის მეთაური.

ანარქისტი. (შეშოვა, შეჩერდება, სალამს მისცემს.)

დიქტატორი. ახლოს მობრძანდით, მეგობარო!

ანარქისტი. ბელადო, თქვენი მშობლიური სოფლის მოკითხვას გადმოგცემთ.

დიქტატორი. გმადლობთ.

ანარქისტი. მშობლიური ბერეტო სალამს გიძღვნი!

დიქტატორი (შეცხება). ბერეტო? გეშლებათ, მეგობარო, მე ორიაში დავიბადე.

ანარქისტი. ხომ არ ცდებით, ბელადო?

დიქტატორი. ეს რა აზრები გებადებათ? ეს ხომ ყოველი სკოლის მოწაფისთვისაც კი ცნობილია...

ანარქისტი. მაპატიეთ, ბელადო, მაგრამ...

დიქტატორი. არ მესმის, რა გინდათ! აქ როგორ მოხვდით, გაქვთ ვინმეს სარეკომენდაციო ბარათი ან საბუთები?..

ანარქისტი. დიახ.

დიქტატორი. ბერეტოდან?

ანარქისტი, დიახ.

დიქტატორი. ხომ არ ინებებდით ახსნას, რატომ?

ანარქისტი. ბერეტოში ყველა დარწმუნებულია, რომ ვინმე გუილელმო მენოტი...

დიტატორი, მენოტი? ეს ის ანარქისტი იყო, რომელიც თავდაცვისას მოგვკალი.

ანარქისტი. დიახ, ოღონდ ბერეტოში ხალხი ფიქრობს, რომ ამ ანარქისტმა მოჰკლა ბელადი და მისი ადგილი დაიკავა.

დიტატორი, სულელური აზრია (იციანის).

ანარქისტი, დიახ, ძალზე სულელური.

დიტატორი, მაშ, მეგობარო, როდესაც სახლში დაბრუნდებით, თქვენთანებს გადაეცით, რომ გულიელმომ მენოტი დიდი ხანია მიწაში განისვენებს.

ანარქისტი. დიახ, ოღონდ ისაა საინტერესო, რომ არამარტო ხალხს, არამედ მის ცოლსაც და ვაჟიშვილსაც სჯერათ, რომ იგი ცოცხალია.

დიტატორი (დუმს, მერე წამოხტება და ზარის დარეკვა უნდა).

ანარქისტი, არა. შენ ამას არ იზამ, გულიელმო!

დიტატორი, მართალი ხარ, ჩამიჭირე.

ანარქისტი. ესეც ასე. ფუი, ოფლმაც კი დამასხა. აქ რამე დასალევი ხომ არა გაქვს? დამეთანხმე, ასე უფრო კარგად ვილაპარაკებთ.

დიტატორი, ილაპარაკე! როგორაა ჩემი ვაჟი?

ანარქისტი. იზრდება, მაგრადაა. კარგი ვაჟიკაცი დადგება. სამწუხაროა, რომ არ შეგიძლია მისი ნახვა.

დიტატორი, ჯანმრთელადაა?

ანარქისტი, ბუღასავითაა, რას ტირი, ავად რატომ უნდა იყოს?

დიტატორი. ცოლი?

ანარქისტი, ისიც კარგად არის.

დიტატორი მიხსენებენ ხოლმე?

ანარქისტი. როგორ არა, ყველას მკვდარი ჰგონიხარ.

დიტატორი, შე ნაძირალავ!

ანარქისტი. ასე სჯობია ბიჭო (დაჭდება, სიგარეტს აიღებს, მოუკიდებს).

გაკვირვებული ხარ, არა?

დიტატორი, მოშორდი აქედან რა გინდა?

ანარქისტი. მიხდა, რომ გამაგდო. ჰმ, კარგი სიგარეტი გაქვს, რაც მართალია, მართალია, ამიტომაც ვიხდით ასეთ მაღალ გადასახადებს, მისმინე, მაშინვე მიცანი, როგორც კი შემოვედი?

დიტატორი. რას მაწვალე? მითხარი, რა გინდა და ჯანდაბამდე გზა გქონია!

ანარქისტი, ეს არც ისეთი ადგილი სათქმელია, ამისათვის მთელი წელი ვემზადებოდით მთელი წელი იმიტომ, რომ გგრძნობდი, შენ ეს შესძელი, მხოლოდ მაშინ გავექრი, როდესაც შენი მეორე გასროლის ხმა გავიგე. საიდუმლო გასასვლელით გავიქეცი...

დიტატორი, რისთვის მოხვედი?

ანარქისტი. (უახლოვდება). ანგარიშის გასასწორებლად, მეგობარო.

დიტატორი, ჩემთან? მკვლელობისაკენ წამაქეზეთ, რევოლვერი მომაჩეჩეთ ხელში და შემუქრებოდით, რომ მომკლავდით, თუკი არ მოვეკლავდი დიტატორს. მოგვკალი, გავაკეთე ეს, ახლა რაღა გინდა?

ანარქისტი, მოიცა, შვილო! და მერე?

დიტატორი, რა მერე?

ანარქისტი. შეასრულე ის, რასაც შენგან ჩვენი ორგანიზაცია მოითხოვდა?

დიატატორი. რამდენიმე შეშლილის და სულელის ოცნება, ანარქისტებო! თქვენ გინდოდათ ძალაუფლების ხელში ჩაგდება! ხა! მაგრამ ამისთვის ჩემი ცხოვრება უნდა შემეწირა და სხვა ადამიანი მომეკლა. ჩემი ცხოვრება უნდა შემეწირა, სანამ თქვენ სახლებში თბილად მსხედით ბუხართან. არა, ბატონებო, ჩემი სიცოცხლის ფასად ვიყიდე ის, რაც მე მინდოდა.

ანარქისტი. შენ ჩვენ მოგვატყუე, გვიღალატე...

დიატატორი. რაღა გინდა? მოგიყვე იმის შესახებ, თუ როგორ შეცინებოდა, როდესაც თქვენზე ვფიქრობდი? როგორ ვხარხარებდი, როცა წარმოვიდგენდი, რომ დათქმულ ნიშანს ელოდებოდით. როგორ აქეზებდით იმ სულელებს, რომლებიც თქვენს ანკესზე წამოეგნენ, რომ ხალხისთვის უკეთესი მომავალი გინდოდათ არა. ეს მე მინდოდა. და ამისთვის მოვამზადე კიდევ გზა.

ანარქისტი. ჯერ ბოლოში არ გასულხარ!

დიატატორი. არა! მაგრამ ახლა მე ვერავინ გამაჩერებს. მხოლოდ ღმერთი, ღმერთს კი ის უნდა, რაც მე.

ანარქისტი. აბა ჩვენ?

დიატატორი. ძალებო! წკმუტუნნი და ყეფა იქაც შეგიძლიათ, სადაც ხართ, მაგრამ ჩემს წინააღმდეგ აღდგომა კი...

ანარქისტი. გგონია, ვერ გავბედავთ?

დიატატორი. გაგგლეჯ, შე!

ანარქისტი. კარგი, მაგრამ შენი ვაჟი...

დიატატორი. ჩემი შვილი აქ რა შუაშია?

ანარქისტი. მოკვდება.

დიატატორი. (დუმილი). რა გინდა?

ანარქისტი. ანარქისტების სახელით მოვედი გვიღალატე და ამისათვის პასუხს აგებ!

დიატატორი. პასუხს ვაგებ?

ანარქისტი. მოკვდები, მიტინგზე, ხვალ. ასე გადაწყვიტა ვიწრო საბჭომ. მე ვაიძულე ისინი შენთვის სასიკვდილო განაჩენი გამოეტანათ, რადგანაც მარტო მე ვიცი შენი ღალატის ამბავი. მე თვითონ შევასრულე განაჩენს!

დიატატორი. წარმატებას გისურვებ, ახლა კი წადი, წადი!

ანარქისტი. ოი, მეგობარო, ასე ადვილად თავიდან ვერ მომიშორებ. წერილობითი თანხმობა უნდა მომცე, რათა უფლება მქონდეს ხვალინდელ მიტინგზე შენს ახლოს ვიყო. პირველ რიგებში, წამომწყებთა შორის. სიტყვას მომცემ, რომ მანამდე არაფერი შემემთხვევა, სანამ არ მოგკლავ.

დიატატორი. ასე გასულვარ?

ანარქისტი. ასე მძულს მოღალატეები.

დიატატორი. თუკი ამაზე არ დაგთანხმდები?

ანარქისტი. დაპატიმრებისას ყველაფერს ვიტყვი. საბუთები მაქვს.

დიატატორი. მაშინ მარტო მე არ დავიღუპები.

ანარქისტი. როგორც გინდა! მაგრამ მაშინ შენი იდეა დაიღუპება. და მოკვდება გუილელმო მენოტი, ანარქისტი და მკვლელი და არა ხალხის საყვარელი წინამძღოლი. მსოფლიო სიცილით მოკვდება, როცა გაიგებს, რომ ერთ-ერთ უდიდეს ერს მთელი წლის მანძილზე ნაძირალა მართავდა.

დიატატორი. (დაჯდება და წერს, ცოტა ხნის შერე) რა გქვია?

ანარქისტი. ანტონიო კარნო! უკვე დაგავიწყდა?

დიატატორი. მართლაც! ლამაზი სახელი გაქვს. აი, ინებე.

ანარქისტი (დახედავს). გმადლობთ, მშვიდობით, გუილელმო.
დიქტატორი. მშვიდობით, ანტონიო, და კარგად დამიმინე!
ანარქისტი (გავა).

ბაშოსვლა მუხიდა

დიქტატორი, I ოფიცერი

დიქტატორი (მხოლოდ ახლა დაეუფლება აღელვება. ტელეფონით რეკავს).
შემაერთეთ პროპაგანდის მინისტრთან. კაბინეტიდან გავიდა? სად შეიძლება
იყოს? (ცოტა ხანში). შინაგან საქმეთა მინისტრთან შემაერთეთ. ლაპარაკობს
ბელადი, ძალიან გთხოვთ, მეგობარო. რაც შეიძლება სწრაფად მოხვიდეთ კაბი-
ნეტში. გმადლობთ (საქალაქაღმდეგში იქეჭება. უცბად გაშეშდება). არა, არა, ეს
შეუძლებელია!

ოფიცერი (შემოვა). ბელადო. ოფიცერი ვენტინი თავმდაბლად გთხოვთ
მიღებას.

დიქტატორი(ძლივს). შემოვიდეს.

I ოფიცერი. (გავა).

ბაშოსვლა მარვა

დიქტატორი, მესამე ოფიცერი

III ოფიცერი (შემოვა, გაჩერდება, სალამს არ მიხცემს.)

დიქტატორი, რა გინდა?

III ოფიცერი. მიკროფონის გამორთვა დაგავიწყდათ.

დიქტატორი, ვიცი, რა გინდა?

III ოფიცერი: თქვენ ანარქისტი გუილელმო მენოტი ხართ.

დიქტატორი. ბოლოს და ბოლოს მეტყვი თუ არა, რა გინდა?

III ოფიცერი, მე...

დიქტატორი. დაგეხმარები. ჩუმად ყოფნა გინდა. იმასაც მეტყვი, რა ფა-
სად.

II ოფიცერი. მილიონი შვეიცარიული ფრანკი ლოზანის რომელიმე ბა-
ნკში.

დიქტატორი. ძალზე ბრძნული გადაწყვეტილებაა. გეთანხმები ოღონდ
რით დამიმტკიცებ, რომ ამას არავინ გაიგებს?

III ოფიცერი. გადმოგცემთ შენიშვნებს, რომლებსაც მიკროფონის მოს-
მენისას ვაკეთებდი.

დიქტატორი. როგორ დამიმტკიცებ, რომ ამ ჩანაწერების პირები არ არსე-
ბობს?

III ოფიცერი. მაგის დრო არ იყო.

დიქტატორი. ეს უნდა ვიკმარო, როგორც საბუთი?

III ოფიცერი. უკეთესს ვერაფერს შემოგთავაზებთ.

დიქტატორი, სამწუხაროა.

- III ოფიცერი. რა ბრძანებთ?
- დიატატი. სამწუხაროა, უფრო სწორედ, ეს საქმე მართლმე არ მეხება, არამედ შენც.
- III ოფიცერი. არა მგონია.
- დიატატი. ფიქრობ, რომ შენზე სულელი ვარ. არა, მეგობარო, მაჩვენე ის ჩანაწერები!
- III ოფიცერი. სანამ არ მექნება...
- დიატატი. მოიტა აქ! (რევოლვერს შეკრდზე მიაბჯენს).
- III ოფიცერი (ქაღალდებს ამოიღებს).
- დიატატი (ქაღალდებს გამოართმევს და სილას გააწნავს).
- III ოფიცერი. ამისთვის...
- დიატატი. ხმა გაიკმინდე! (ჩანაწერებს ათვალიერებს). ლაპარაკის მხლოდ პირველი ნაწილია ჩაწერილი. მერე რას აკეთებდი?
- III ოფიცერი. გენერალ ალონზოს დავუბრუნებ.
- დიატატი. რაა?
- III ოფიცერი. რათა მოვეძებნე დღეს სალამოს, თვითონ თუ არ გამოგცხადდებოდნენ.
- დიატატი. კარგად მოგიფიქრებია! მაგრამ გენერალმა ალონზომ მხლოდ შენი გვამილა რომ იპოვოს? (იცინის.) მერე?
- III ოფიცერი. თქვენ ამას არ იზამთ.
- დიატატი. დარწმუნებული ხარ?
- III ოფიცერი (აკანკალებდა).
- დიატატი. თუ მეხსიერება არ მღალატობს, ცოლ-შვილი გყავს.
- III ოფიცერი. რა ჩაიფიქრეთ?
- დიატატი. უბრალოდ ვფიქრობ, რომ თუ მოინდომე, კიდევ მოახერხებდნენ მათ ნახვას...
- III ოფიცერი. რა უყავით მათ?
- დიატატი. არაფერი, როდესაც აღმოვაჩინე, რომ მიკროფონი ჩართული იყო, ტელეფონით მათი დაბატომრების ბრძანება გავეცე.
- III ოფიცერი. გააუქმეთ თქვენი ბრძანება.
- დიატატი. შეუძლებელია.
- III ოფიცერი. გააუქმეთ, თორემ დერეფანში გავალ და ყველაფერს ვიტყვი...
- დიატატი. დამიზნება კარგად ვიცი. დამშვიდდი.
- III ოფიცერი. გააუქმეთ ბრძანება. ყველაფერს გავაკეთებ.
- დიატატი. დაჯექი, აიღე ქაღალდი და წერე (აიღებს ქაღალდს). მე ქვემოთ ხელის მომწერი, ჯოზეპე ვენტინი, ვალიარებ, რომ შეგნებულად ვიმზიდებდი მზაკრულ ხრიკებს ბელადის, ლუის ალვარესის პიროვნების წინააღმდეგ... (დიქტატორის პორტრეტს შეხედავს.) წერე, — ლუის ალვარესის პიროვნების წინააღმდეგ და ჩემი ჩანაფიქრის განხორციელებას ვცდილობდი ყველა შესაძლო საშუალებების გამოყენებით. ხელმოწერა... (მისკენ დაიხრება). საქმარისია.
- III ოფიცერი. ეს ხომ სასიკვდილო განაჩენია!
- დიატატი. არ იქნება, თუ ჭკვიანურად მოიქცევი. (დარეკავს).
- III ოფიცერი. ვინ გამოიძახეთ?
- დიატატი. ოფიცერი მერლინო, როგორც მოწმე, მოაწერს ხელს შენს განცხადებას.

I ოფიცერი (შემოვა).

დიპტატორი, ოფიცერო მერლინო, თქვენს მეგობარს ჩემი მოკვლა სურდა.

I ოფიცერი ეს შეუძლებელია.

დიპტატორი, სამწუხაროდ, ასეა. ოღონდაც ამის განხორციელება ვერ მოახერხა. მისი დანაშაულის წერილობითი განაცხადი მაქვს, წაფუძნებთ იგი, ოფიცერო ვენტინი, მართალია ის, რაც აქ დაწერეთ? შინაგან საქმეთა მინისტრი

III ოფიცერი, ღიას.

დიპტატორი. ხელი მოაწერეთ, როგორც მოწმემ.

I ოფიცერი (ხელს აწერს).

დიპტატორი. ოფიცერ ვენტინის სიკვდილით დასჯას არ მოვითხოვ, მაგრამ ახლავე უნდა იქნას დაპატიმრებული.

I ოფიცერი. როგორც თქვენ ბრძანებთ. (გავა).

III ოფიცერი. რა შელის მე?

დიპტატორი. თუ ჩუმად იქნები, ოდესმე იხილავ იმ ბანკს ლოზანაში. (ტელეფონის ზარი). მზადა ხართ? (უურმილს დაკიდებს, თავს დაუქნევს). შეგიძლია წახვიდე.

III ოფიცერი (გავა.)

გამოსვლა მისხრა

შინაგან საქმეთა მინისტრი, დიპტატორი, I ოფიცერი.

I ოფიცერი (აცხადებს). მიკროფონთან ოფიცერი ბერტინი დავაყენე.

დიპტატორი. კარგი.

I ოფიცერი, მაპატიეთ, ბელადო, ამას რომ გეკითხებით, მაგრამ რა ელის ვენტინის?

დიპტატორი. სამსახურიდან დათხოვა, ამაზე მსუბუქი სასჯელი მისთვის არ მეგულება, რატომ გეკითხები?

I ოფიცერი, ჩემი მეგობარია, ბელადო.

დიპტატორი. კარგად მოგეხსენებათ, რომ სიკვდილით ჯერ არავენ დაამსჯია.

I ოფიცერი. გმადლობთ, ბელადო. შინაგან საქმეთა მინისტრი გელოდებოდათ.

დიპტატორი. შემოვიდეს.

I ოფიცერი. (გავა.)

შინაგან საქმეთა მინისტრი (შემოდის).

დიპტატორი. საღამო მშვიდობისა, მეგობარო.

შინაგან საქმეთა მინისტრი, დიდება ბელადს!

დიპტატორი. გთხოვთ, დაბრძანდით.

შინაგან საქმეთა მინისტრი, როგორც ვხედავ, კარგ ხასიათზე ბრძანდებით.

დიპტატორი. შესანიშნავზე.

შინაგან საქმეთა მინისტრი. უკვე მოგეხსენებათ, რომ ჯარმა იარაღი მიიღო?

დიპტატორი (ტელეფონში). მინიოს ჯერ არ დაურეკავს? არ არის მისგან

ცნობები? როგორც კი მოვა, მაშინვე ჩემთან გამოგზავნეთ (ყურმილს დაკიდებს).

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ბევრი არ ყოფილა, მაგრამ აჯანყებულ მოსაწყობად საკმარისია არ იცოდით ეს?

დიატატორი. ვიცი, ვიცი, მაგრამ...

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ხასიათი წაგიხდათ, რისთვის მამბობს?

დიატატორი. ხვალინდელი მიტინგის გადადება მინდა.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ბელადო...

დიატატორი. სხვა გამოსავალი არ არის.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. კაპიტულაცია? ყველაფერი, რისთვისაც იბრძოდით, გინდათ ტალახში გადაისროლოთ, იცოდეთ, ბელადო, რომ ეს ჩემთვისაც დიდი სირცხვილი იქნება. დაფიქრდით ამაზე.

დიატატორი. არა, ეს უკვე გადაწყვეტილია.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. რატომ?

დიატატორი. არ შემიძლია გითხრათ.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ასეთ მნიშვნელოვან მომენტში ნერვებმა გილალატეს?

დიატატორი. მაქვს იმის საბუთი, რომ ხვალინდელ მიტინგზე მომკლავენ.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. მაშ საქმე თქვენს სიცოცხლეს ეხება?

დიატატორი. ღიახ, სიცოცხლეს.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. უნდა იცოდეთ, რას უფრო დიდი ფასი აქვს, სიცოცხლეს თუ იდეის გამარჯვებას. ღიახ, ღიახ! აქ გრძნობები უნდა გამოირიცხოს. სასწორზე ადამიანის სიცოცხლე უნდა დაიდოს და არ უნდა იფიქროთ იმაზე, რომ იგი თქვენია. ხოლო მეორე თასზე კი ის უნდა დადოს, რისთვისაც ცხოვრობდით.

დიატატორი. რას ფიქრობთ ჩემზე?

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. ცხოვრებას მოწყდით. ასკეტი ბერის შთაბეჭდილებას სტოვებდით, რომელიც მზადაა თავისი თავი მსხვერპლად შეწიროს თავისი იდეების საკურთხეველს.

დიატატორი. ეხლა კი ხვდებით, რომ ლაჩარი ვყოფილვარ.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. არა, არა. რადგანაც იმ მიტინგს არ გადადებთ. მარტო იმიტომ კი არა, რომ ეს შეუძლებელია, არამედ იმიტომ, რომ ელემენტარულად წინ უნდა იაროთ, თქვენ კი არა, იმ იდეამ თქვენში ის გიბრძანებთ და მოგიწოდებთ ამისკენ, ის მიგაქროლებთ, როგორც ქარიშხალი. ეს ის წამია, როდესაც ქმნილება თავის შემქმნელს დაეუფლება და მას თავის თოჯინად აქცევს. ჩვენ ყველანი ხომ თოჯინების თეატრს ვთამაშობთ, სულერთია, გვინდა ეს თუ არა.

დიატატორი. ყოყმანიც კი არ შემიძლია? ეს ხომ ისეთი ადამიანური და ბუნებრივია, ამისათვის ერთადერთი აზრის გაელვებაც საკმარისია.

შინაბან საჰმეთა მინისტრი. თოჯინებს არა აქვთ ფიქრის უფლება. მხოლოდ თამაში და ცეკვა ძალუძთ მაშ?

დიატატორი. მაშ თამაშს ვაგრძელებთ, ბოლომდე! ტრაგედიები მთავარი გმირის სიკვდილით მთავრდება, არა?

შინაგან საქმეთა მინისტრი (გაიღიმებხ). ოღონდ მთავარ გმირამდე
ოგივე ბედი შეიძლება შეორეხარისხოვან პერსონაჟებსაც ეწიოს, მაგალითად,
მათ თანამოაზრეებს

დიქტატორი, გიყვართ შექსპირი?

შინაგან საქმეთა მინისტრი. სიგიყმდე, ბელადო, მანქანაში ჩვე-
ლი საყვარელია.

დიქტატორი, იქნებ ოდესმე მოგვეცეს დრო მასზე სალაპარაკოდ.

შინაგან საქმეთა მინისტრი, იქნებ.

დიქტატორი, ნახვამდის, მეგობარო.

შინაგან საქმეთა მინისტრი, ნახვამდის (გავა)

I ოფიცერი, II ოფიცერი, დიქტატორი

I ოფიცერი, მინონი გეახლათ, ბელადო,

დიქტატორი, შემოუშვიო (I ოფიცერი გავა).

II ოფიცერი, (შემოდის).

დიქტატორი, მაშ რა?

II ოფიცერი, გენერალი ალონზო გაიქცა.

დიქტატორი, ასე... გაიქცა, დეგანჩობ, შე...

II ოფიცერი, ჯარი მოულოდნელად თავს დაგვესხა, მოკლეს მცველები,
რომლებსაც გენერლის წაყვანა ევალებოდათ.

დიქტატორი, სისხლი, სისხლი... ო, წყეული! სად არის ალონზო?

II ოფიცერი, არ ვიცი, გვაპატიეთ, ბელადო, მაგრამ ყველაფერი გაეცე-
თეთ, რაც შეგვეძლო.

დიქტატორი, მჯერა, მჯერა, მოვრჩეთ მაგაზე ლაპარაკს! კარგი! ისე წეს-
რიგია?

II ოფიცერი, ქალაქში ყველგან, დარწმუნებული ვარ, რომ ხვალინდელ
მიტინგამდე გენერლები ხელისუფლებას ვერ ჩაიგდებენ ხელში.

დიქტატორი, შენი იმედით ვარ.

II ოფიცერი, ეს ჩემთვის საკმარისია, ბელადო, შეიძლება წავიდე?

I ოფიცერი (შეშოვარდება), ბელადო! შინაგან საქმეთა მინისტრს თავისა-
ვე მანქანაში თავს დაესხნენ!

დიქტატორი, მერე? (გაშეშდება, დუმნლის შემდეგ), მოკვდა?

I ოფიცერი, მოკლეს.

დიქტატორი, მაგრამ... მაგრამ იგი მხოლოდ შეორეხარისხოვანი პერსონა-
ჟი იყო, მხოლოდ და მხოლოდ, მთავარი გმირი თამაშს განაგრძობს, განაგრძობს
ბოლომდე.

მესამე მოქმედება

სურათი მეხუთე

სცენა იგივე, როგორც მეორე და მესამე სცენაში.

ბამონავლა პირველი

ალონზო, I ოფიცერი

ალონზო. აქ არავინ არის?

I ოფიცერი, ბატონი მინისტრები ჯერ არ მოსულან.

ალონზო. ბელადი?

I ოფიცერი, დეპუტაციებს იღებს.

ალონზო. შეიძლება დავრეკო?

I ოფიცერი (არ პასუხობს.)

ალონზო. რატომ არ მპასუხობ?

I ოფიცერი, არ ვიცი, თუ მაქვს თქმის უფლება...

ალონზო. როგორც გინდა!

I ოფიცერი. ელექტრო და სატელეფონო ქსელის ხაზები დაზიანებულია მიზეზი კი მიკვლეული არ არის.

ალონზო (გაიციანებს). იცის ბელადმა, რომ აქა ვარ?

I ოფიცერი, არა, გენერალო. წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენი დაპატიმრება მომიწევდა.

ალონზო. მაშინ რატომ არ დაპატიმრებ?

I ოფიცერი, გენერალო, მყავს მეგობარი, დაცვის ოფიცერი, იგი გუშინ დააპატიმრეს ბელადის წინააღმდეგ მოწყობილი ვერაგული ბრიკების გამო.

ალონზო. რა ქქვია?

I ოფიცერი, ჯუზეპე ვენტინი.

ალონზო. სად არის?

I ოფიცერი გენერალო, თამაშში მეც შემოვდივარ.

ალონზო. სად არის?

I ოფიცერი, აქ, სასახლეში. თქვენთან უნდა ლაპარაკი.

ალონზო. საით მიდის ეს გასასვლელი? (მარცხნივ მიუთითებს).

I ოფიცერი, უკანა კიბისკენ.

ალონზო. მაშ მოიყვანე, სწრაფად.

I ოფიცერი, მაგრამ...

ალონზო. ნუ ბუზღუნები წადი და აქ არავინ არ შემოუშვას!

I ოფიცერი (გაფიქრდა.)

ბამოსვლა მმრკმ

ალონზო, I და III ოფიცრები.

III ოფიცარი (ფრთხილად შემოსრიალდება). გენერალს მოლოდინი გუშინ ვენტინი გამოცხადდა.

ალონზო. შენ დამირეკე გუშინ?

III ოფიცარი. დიახ, გენერალო.

ალონზო. აბა გისმენ, თქვი!

III ოფიცარი. გუშინ ბელადს თავისი მიკროფონის გამორთვა დაავიწყდა მისი ორი კერძო საუბარი მოვისმინე!

ალონზო. რა გაიგე?

III ოფიცარი. ერთი წლის წინ მოწყობილი თავდასხმისას დაღუპულა არა ანარქისტი, არამედ ლუის ალვარესი.

ალონზო. გაგიყდი?

III ოფიცარი. მე იმიტომ დამაპატიმრა, რადგან ეს რომ გავიგე.

I ოფიცარი (შეშოვა). ფრთხილად! (გავა).

ალონზო. გამომყევი! (მარცხნივ წავლენ).

ბამოსვლა მისამე

პროკაბანდის, ფინანსთა და ვაჭრობის მინისტრები, ალონზო.

პროკაბანდის მინისტრი. (პირველი შემოდის, მას დანარჩენები მოხუცებიან. ყველანი შეცვლილები, შეშინებულები არიან): ეს საშინელებაა.

ვაჭრობის მინისტრი. ალონზოს ნახელავს ჰგავს. არ მინდა ამის დაჯერება.

ფინანსთა მინისტრი. სავსებით შესაძლებელია.

ვაჭრობის მინისტრი. საიდუმლო სამალავთა გეგმის მოპოვება უნდოდა.

პროკაბანდის მინისტრი, საცოდავი ქამინო. თავისი უკომპრომისობა სიცოცხლის ფასად დაუჯდა.

ფინანსთა მინისტრი. გუშინ დიდი შეცდომა დავუშვი. არ უნდა დამორჩილებულიყავით ალონზოს. ეხლა უკვე თავს ვეღარ დავალწევთ მის ძალას.

ვაჭრობის მინისტრი. არა, ეს საბედისწერო შეცდომა იქნებოდა.

ფინანსთა მინისტრი. პირველი თუ მეორე?

ვაჭრობის მინისტრი. სწორედ მაგაზე ვფიქრობ, უეჭველად უარს ვიტყვი სავარძელზე, თუ ალონზო გაიმარჯვებს.

პროკაბანდის მინისტრი. რატომ?

ვაჭრობის მინისტრი. რატომ? მთელი სამყარო ჩვენ წინააღმდეგ აღდგება. შეკვეთები უცხოეთიდან მინიმუმამდე შეიზღუდება, ჩვენი მრეწველობა ვაჭრობასთან ერთად ჩიხში მოექცევა. თანდათან მწყობრიდან გამოვა ყველა ფაბრიკა, რომელიც გამოვაცოცხლებთ...

ფინანსთა მინისტრი (დაამატებს). ჩქნება რამდენიმე კრახი ბირჟაზე.

ჩვენი ფრანკი გაუფასურდება, მთელი ევროპის ნდობას დაგკარგავთ, სესხს ვერავისგან მივიღებთ... აჰ, დავანებოთ მაგას თავი. ნამდვილად თქვენ მოგბაძავთ, ძვირფასო მეგობარო, თუკი...

ვაჭრობის მინისტრი. თუკი ამას თქვენი მეუღლე არ აგვირძალებს,

ფინანსთა მინისტრი. რაებს ლაპარაკობთ, ნუთუ ხუმრობის ხასიათზე ხართ?

პროკაბანდის მინისტრი. ქალაქში ხმები დადის, რომ ალონზომ ძალიან გაიმტკიცა პოზიციები.

ვაჭრობის მინისტრი. ლაფეტის საწარმოები დაეხმარნენ, უმაგისოდ გაკოტრდებოდნენ. და ხელოვნური ცხიმებისა და სურსათის მწარმოებელი კონცერნის ფაბრიკები, რომლებიც არ გადაეცა სახელმწიფოს.

ფინანსთა მინისტრი. ბუნებრივია, პატრიოტული შემართებით და ხალხის დიდებაზე ზრუნვით.

ვაჭრობის მინისტრი. და მომავალი ომის შემდეგ საიმედო მომმარაგების პერსპექტივით.

პროკაბანდის მინისტრი. რისი გაკეთება შეგვეძლო? ალონზოს წინააღმდეგ ავმხედრებულებიყავით? მაშინ ბელადის ხელში თოჯინებად დავრჩებოდით.

ფინანსთა მინისტრი. ჯერ არ იცნობთ ალონზოს სიმხეცეს? არაფერი უკეთესის იმედს არ გვპირდება. იმას, რასაც ბელადი აკეთებდა, დახვეწილობა და საზრიანობა მაინც ჰქონდა. მაგრამ ეს, ეს...

ალონზო (შეშოვა). სალამო მშვიდობისა, ბატონებო. გულითადად მოგესალმებით.

პროკაბანდის მინისტრი. გამარჯობათ.

ფინანსთა მინისტრი. ნება მომეცით კითხვა დაგისვით, გენერალო, ვინ მოჰკლა მინისტრი ყამინა?

ალონზო. მე მეკითხებით ბატონო მინისტრო?

ფინანსთა მინისტრი. თქვენ არ მყავხართ მხედველობაში, მაგრამ მოხარული ვიქნებოდი, რომ არ იყოს მართალი ის, რასაც ლაპარაკობენ.

ალონზო, ამას ჩემთვის არ აქვს მნიშვნელობა. ბოლოს და ბოლოს თქვენგაიცნობთ იმ ადამიანს. გენერალი გახდება.

ფინანსთა მინისტრი, ეს ხომ აღიარებაა?

ალონზო. მერე რა? არ მოგწონთ, ბატონებო?

ფინანსთა მინისტრი. როგორ არა! უზომოდ მოგვწონს, გპირდებით, რომ მოთმინებით დაველოდებით იმ წუთს, როდესაც ჩვენც იგივე ბედი გვეწევა.

ალონზო (იცინის). ეხლადა მივხვდი ყველაფერს. ლაპარაკობთ დარწმუნებული, რომ ჩვენს საუბარს ბელადი ისმენს. მიკროფონები კი გამორთულია, ხაზი დაზიანებული. შეგიძლიათ სრულიად თამამად თქვათ, რასაც ფიქრობთ.

ფინანსთა მინისტრი. მხოლოდ ამის თქმა გვსურდა, გენერალო, კომედიას არ ეთამაშობთ, გვისმინოს ვისაც უნდა.

ალონზო. მაშინ თქვენ სიტუაციის მნიშვნელობა ვერ შეგიფასებიათ, სახელმწიფო გადატრიალება ახლოვდება. ორი პარტია იბრძვის ხელისუფლებისათვის. ორივე გამოიყენებს ყოველნაირ შესაძლებლობას, რათა ძალაუფლება მოიპოვოს და ჩამოიშოროს თავისი მოწინააღმდეგეები. თქვენ მე მომეხმარეთ, ულაპარაკოდ უნდა დაეხმაროთ იმას, რასაც ვაკეთებ. არ დაგავიწყდეთ, რომ ჩემთან ერთად დგახართ და ჩემთან ერთად დაეცემით.

ბამოსვლა მართხი

იგივენი, I ოფიცერი.

I ოფიცერი (შეშოვა). გენერალო, მოვედი, რათა შევიტყო ოფიცერ ვენტინისათვის გამოტანილი განაჩენი.

ალონზო. ახ, ვენტინი! ძალიან ვწუხვარ, მეგობარო, მაგრამ ვენტინი დაუყოვნებლივ უნდა იქნას დახვრეტილი.

I ოფიცერი. ეს თქვენი ბრძანებაა?

ალონზო.. არა, ბელადის.

I ოფიცერი. ბელადი განაჩენს არ გააუქმებს?

ალონზო. სამწუხაროდ არა. მის სიკვდილს მოითხოვს.

I ოფიცერი. ვეცდები ვთხოვო.

ალონზო. ვერაფერს მიაღწევ, მეც უარი მითხრა.

I ოფიცერი. პირადად თქვენთვის მინდა რაღაცის თქმა, გენერალო.

ალონზო. ჩემთვის?

I ოფიცერი (იგრძნობა, რომ მნიშვნელოვან საქმეს წყვეტს). დიახ,

ალონზო. კარგი, წამო! (გავლენ მარცხენა გახახვლედიდან).

ბამოსვლა მახუთა

პროკაბანდის, ფინანსთა და ვაჭრობის მინისტრები.

ფინანსთა მინისტრი. ასეთი ხერხით იმხრობს ალონზო თანამოაზრეებს. პროკაბანდის მინისტრი, განა ბრძანება წინამძღოლის გაცემული არ არის?

ფინანსთა მინისტრი. ბოლო წუთებში სახელს არ დაისვრის სიკვდილის უაზრო განაჩენით.

პროკაბანდის მინისტრი. რა ვიღონოთ?

ვაჭრობის მინისტრი. ის, რაც ასეთ სიტუაციაში ჰკვიანურია. ჩუმად ვიყოთ და ვიცადოთ.

ბამოსვლა მუხაკა

იგივენი, თავდაცვის მინისტრი, ალონზო.

თავდაცვის მინისტრი. (შეშოვა). სად არის ალონზო?

პროკაბანდის მინისტრი. ეს წუთია გავიდა.

თავდაცვის მინისტრი. ბელადს უკვე ელაპარაკა?

ვაჭრობის მინისტრი. არა.

ფინანსთა მინისტრი. ნამდვილად ეშინია მისი.

თავდაცვის მინისტრი. ალონზოს? ჰაჰაჰა,, შინაგან საქმეთა მინისტრის მდივანმა დღეს ალონზოს საიდუმლო სამალაგების გეგმა გადასცა, მთელი კონფისკირებული იარაღი ხელში გვაქვს და კიდევ ალონზოს უნდა ეშინოდეს?

პროკაბანდის მინისტრი. სად არის გენერალი ტერენო?

თავდაცვის მინისტრი, თავის ჯარისკაცებთან ერთად უახლოესი საიდუმლო სამალავისკენ წავიდა, როგორც იარაღი ჩამოვა, ქალაქი ჩვენს ხელში იქნება.

ქართული
წიგლისათვის

პროკაბანდის მინისტრი, თუკი გვიან არ იქნება,

ალონზო (შეშოვა).

თავდაცვის მინისტრი, რა ხდება?

ალონზო. ყველაფერი წესრიგშია. გარეუბანში წამომწყებთა ასეული დაგაკვეთ, საიდანღაც სამხრეთიდან. მათ ჩამოვართვით უნიფორმები, ჯარისთვის ბელადის მიმდევართა ტანისამოსში ჩვენი ხალხი იქნება, რომლებიც კრიტიკულ მომენტში ჩაერევიან.

პროკაბანდის მინისტრი, გენიალურია...

ფინანსთა მინისტრი, როდის?

ალონზო. მე თვითონ მივცემ ნიშანს. მიკროფონში დავიძახებ — დიდება ბელადს.

ფინანსთა მინისტრი, თუ დაცვამ და პოლიციამ გაჭობათ?

ალონზო. ნუ გავიწყდებათ მისი პრინციპები. მას სისხლი არ უნდა. მისი ხალხი მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში ჩაერევა.

თავდაცვის მინისტრი, თხუთმეტი წუთილა დაგვრჩა, ცოტა ხნის წინ გამოსცეს ბრძანება, რომ ბელადი გარეთ კი არ გამოვა სიტყვით, არამედ სასახლის ეზოში.

ალონზო, რატომ?

პროკაბანდის მინისტრი, თავდასხმის ეშინია.

მაჭრობის მინისტრი, შესაძლოა.

ფინანსთა მინისტრი, ეზოში კი მხოლოდ ჩვენ და მისი ამაღლი ვიქნებით. ჩვენი მხრიდან ნამდვილად არ იქნება მკვლელობის მცდელობა.

თავდაცვის მინისტრი, ბატონო მინისტრო, მე არ მსურს მკვლელთა ბანდის წევრი ვიყო.

ალონზო. ნუ ბრაზდებით, ბატონო მინისტრო. მიზეზი არა გვაქვს ნახსენებ გამოსავალს მივმართოთ. დარწმუნებული ვარ, რომ ბელადი ყველა ჩვენს პირობას მიიღებს.

გამოსვლა მუხვიდან

იგავენი, დიქტატორი, I, და II ოფიცრები.

დიქტატორი (შეშოვა). სალამი, ბატონებო.

მინისტრები(თავს დაუკრავენ.)

დიქტატორი (ალონზოს). აქ რას აკეთებთ, გენერალო?

ალონზო. თქვენ ეს ისევე კარგად მოგეხსენებათ, როგორც მე.

დიქტატორი. რატომ არ გაემგზავრეთ?

ალონზო. არ მინდოდა.

დიქტატორი. ჩემი ხელმოწერის ფალსიფიკაციას აკეთებთ, მიმართავთ უბინძურეს საშუალებებს, ხოცავთ ხალხს, რომლებიც არ გაწყობთ, სიბინძურესა და სისხლში ხართ ამოსვრილი. უკვე კმარა. თქვენთვის ჩამოხრჩობაც კი ცოტაა, უვარვისო, ნაძირალავ...

ალონზო, (ხმალს იშიშვლებს).

დიქტატორი, დაცვის ოფიცრებო!

I და II ოფიცრები (შეშოვლენ).

დიქტატორი, განაიარაღეთ!

ალონზო (ხმალს გადაუგდებს შათ).

დიქტატორი, ააგლიჯეთ ეპოლეტები.

ალონზო, ფრთხილად! ხმალი თქვენი იყო, მისი ტარება არ მსურს და არც ვატარებ, მაგრამ ეპოლეტები სხვამ მიბოძა...

დიქტატორი, ააგლიჯეთ ეპოლეტები! (ოფიცრები არ იძვრიან). ლაჩრებო, გეშინიათ? (არც მაშინ იძვრიან ადგილიდან). გაეთრიეთ!

I და II ოფიცრები (გავლენ).

დიქტატორი (დუმილის შემდეგ). გენერალთან მარტო მინდა დარჩენა,

მინისტრები (გავლენ).

ქართული
საქმიანობა

ბამონავლა მარვა

დიქტატორი, ალონზო.

დიქტატორი, რა საფასურს ითხოვთ, რომ უარი თქვათ თქვენს გეგმაზე?

ალონზო. მე შეთანხმებას არ ვაპირებ.

დიქტატორი, ფული გინდათ?

ალონზო (არ პახუხობს).

დიქტატორი, საწყენია.

ალონზო, თქვენთვის თუ ჩემთვის?

დიქტატორი, ამ გამოცანის გამოცნობა ძალიან ადვილია.

ალონზო, დარწმუნებული ხართ, რომ ამ სიტუაციის ბატონი ბრძანდები?

დიქტატორი, ასი პროცენტით.

ალონზო, მაშ რატომ გინდათ შეთანხმების მიღწევა?

დიქტატორი, საქმე ჩემს იდეას ეხება.

ალონზო, ის მაინც ხომ იცით, რომ იგი ისეთივე მიუღებელია ჩემთვის, როგორც თქვენ.

დიქტატორი, და მაინც ვცადე შეთანხმების მიღწევა, არ მინდა სისხლი დაიღვაროს.

ალონზო, ეგ არ მოხერხდება.

დიქტატორი, არ უნდა დამეპატიმრებინეთ.

ალონზო, რატომ დამეპატიმრეთ?

დიქტატორი, შეცდომა დავუშვი, მაპატიეთ.

ალონზო, ახლა რატომ არ მაპატიმრებთ?

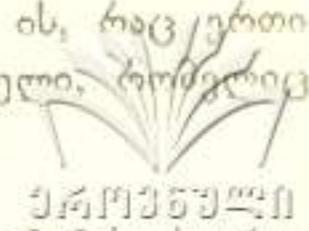
დიქტატორი, ახლა?

ალონზო, დიახ, ახლა!

დიქტატორი, ვთქვი, რომ ეს შეცდომა იყო, შეცდომა კი ისაა, რისი გამოსწორებაც აღარ შეიძლება.

ალონზო, არ მიგაჩნიათ, რომ ადგილები უნდა გავცვალოთ და მე ავიღო ხელში დიქტატი?

დიქტატორი. გაქვთ ორი ათასი თოფი, ოთხმოცი ტყვიამფრქვევი, ათი ც მძიმე ტყვიამფრქვევი. საარტილერიო ტყვიები სრულებით არ გაგაჩნიათ, საბრძოლო მასალაც — ძალიან მცირე რაოდენობით, მხოლოდ ის, რაც ერთი წლის წინ დაუტოვეს ლაფეტის საამქროებს, როგორც საქონელი, რომელიც უცხოეთმა შეიძინა.

ალონზო. კარგადა ხართ ინფორმირებული.

უკონუნული

დიქტატორი. სულ ტყუილად მოჰკალით შინაგან საქმეთა მინისტრის სახელით იდუმლს სამალავების გეგმას მასთან ვერ იპოვით.

ალონზო, დღეს დილით მე ისინი მისმა მდივანმა ჩამაბარა.

დიქტატორი. დღეს დილით ყველა საიდუმლო სამალავის გეგმა გავანადგურე.

ალონზო. ეს არ არის მართალი.

დიქტატორი. როგორ არა, გენერალო.

ალონზო. ამას ნორმალური ადამიანი არ ჩაიდენდა. გაგიქდით? ხალხი მეზობლების ანაბარა დატოვეთ იარაღისა და თავდაცვის გარეშე...

დიქტატორი. კმარა! ხალხზე არ ვწუხვარ. მხოლოდ მაშინ შევშინდებოდი, ყოველ მათგანს ხელში იარაღი რომ ეჭიროს და მათ თქვენ ედგეთ სათავეში.

ალონზო (ღუშს).

დიქტატორი, მე მგონი დროა, გონივრულად დავიწყოთ საუბარი.

ალონზო. ჩანს, სხვა გამოსავალი არ არის.

დიქტატორი. გთხოვთ.

ალონზო. ცოტა ხანში საზეიმო მიტინგზე გამოხვალთ სიტყვით. ეს უკანასკნელი შესაძლებლობა იქნება აღაფრთოვანოთ ხალხი მარადი მშვიდობის იდეით, მაგრამ ეტყვიეთ, რომ ცდებით, სცნობთ ამას და გინდათ, რომ ერის გზა ნორმალურ კალაპოტში ჩადგეს. ქვეყანა ჯერ კიდევ არ არის მომწიფებული თქვენი იდეისთვის.

დიქტატორი. ამას სერიოზულად ფიქრობთ?

ალონზო. სრულიად სერიოზულად.

დიქტატორი. ბრიყვო!

ალონზო. ფრთხილად! აქამდე ძალებს ვსინჯავდით, ეხლა კი ბრძოლის დრო დგება!

დიქტატორი, მაშ ვიბრძოლებთ.

ალონზო. ეს თქვენი უკანასკნელი სიტყვაა?

დიქტატორი. ამაში ეჭვი გეპარებათ? მაშ მშვიდად გავანადგურო ის, რაც სიცოცხლისკენ შემოვაბრუნე?

ალონზო. მიპასუხეთ!

დიქტატორი. არა!

ალონზო (რევოლვერს ამოიღებს.)

დიქტატორი, ჩემი მოკვლა გინდათ?

ალონზო (რევოლვერს წინ დაუდებს). თქვენ თვითონვე გააკეთეთ ეს!

დიქტატორი. არასოდეს!

ალონზო. ეჭვი გეპარება.

დიქტატორი (რევოლვერს უკან გადაუგდებს).

ალონზო. დღევანდელ მიტინგის შემდეგ გააკეთეთ ეს, სადაც ხალხი შეიკრება, რომ თქვენმა გეგმამ კრაბი განიცადა.

დიქტატორი. ვაღიარებ, რომ შთაბეჭდილებას მოახდენდა, მაგრამ ნუ წუხდებით. ნახვამდის, გენერალო (გადის).

ალონზო, ნახვამდის, გუილელმო მენოტი

დიპტატორი, ასე...

ალონზო (სიცილით), უკვე სხვაგვარად წარიმართება ჩვენი საუბარი? დიპტატორი, სცდებით, გენერალო, გუილელმო მენოტი, ისეთივე უკომპრომისოა, როგორც დიპტატორი ლუის ალვარესი.

ალონზო, გინდათ მინისტრთა საბჭო გაგაქვირვოთ ბელადი ლუის ალვარესის მკვლელია?

დიპტატორი, ამის დამტკიცება შეგიძლიათ?

ალონზო, ოფიცერმა ვენტინომ ყველაფერი გამიმხილა.

დიპტატორი, ოფიცერმა ვენტინომ ხელი მოაწერა განცხადებას და აღიარა, რომ ჩემ წინააღმდეგ ვერაგულ ზრიკებს ამზადებდა.

ალონზო, მაშ რატომ დაახვრეტინეთ იგი?

დიპტატორი, მე დაახვრეტინე? მე... ასე! არამზადავ!

ალონზო (იცინის). ეს ჭკვიანური სვლა იყო, მან თქვენი სამი ოფიცერი მომაპოვებინა.

დიპტატორი (მიდის კარისკენ), დაცვის ოფიცრებო! (სიჩუმე) დაცვის ოფიცრებო! მინიონ, ბებო!..

ალონზო, ტყუილად ირჯებით, თქვენს დაცვას უკვე აღარა ჰყავს ოფიცრები.

დიპტატორი (გაშმაგებული ყვირის), არის აქ ვინმე?

IV ოფიცერი (შემოვა). ბელადო, მინიონმა და ბებომ ცოტა ხნის წინ დატოვეს სასახლე.

დიპტატორი (დაბურავს კარს).

ალონზო, კომედია დამთავრდა! ყველაფერი ამოა! ათ წუთში იწყება შიტინგი, იცით, რას მოვითხოვ თქვენგან.

დიპტატორი, დიახ, ხალხის დაბრუნებას მონობაში, სიბნელეში, სიძულვილში, რამდენიმე საუკუნით უკან, რათა ჩემი ერის ყველაზე უმნიშვნელო წარმომადგენლებმაც კი შესძლოს ჩემთვის სახეში შეფურთხება, ყველას, ვისაც ერთი წუთით მაინც დაუბრუნე რწმენა და სიცოცხლე, რას მომცემდით ამის სანაცვლოდ? რალაც ძალიან დიდი უნდა იყოს, ამაზე მე ჩემი ღირსებით ვაგებ პასუხს.

ალონზო.. ღირსებით?

დიპტატორი, დიახ, გენერალო! (ალონზო დუმს). დუმხართ, მაშ მე ჩემს ბრძოლას ბოლომდე მივიყვან. ანარქისტი გუილელმო მენოტი პატიოსნად შემოვიდა ამ ერისა და მსოფლიოს ისტორიაში, ანარქისტი გუილელმო მენოტი იქიდან ისევე პატიოსნად წავა (ფანჯარას გახსნის). ხედავთ... ხალხს... იქ, ხედავთ იმ პატარა არსებებს, იმ ჭუჭყიან ბრბოს, მთრთოლვარე გულებს, მადლიერებს სიყვარულის ნაძვეცისთვის, იმ მათხოვარს, იმ მუშებს, იმ მოხუც სათვალეებიან ჩინოვნიკს, იმ უმუშევარს მოდუნებული კუნთებით (ყვირილი გარედან: „დიდება ბელადს!“). ყოველ მათგანზე, პირველიდან უკანასკნელამდე, მე ვაგებ პასუხს, ეს მართლაც ამოა, გენერალო.

ალონზო, მინისტრთა საბჭო ახლავე შეიტყობს, ვინა ხართ.

დიპტატორი არ დაგიჭერებენ.

ალონზო, ლუის ალვარესის მეუღლე ბეჭედს მოითხოვს, რომლის დაბრუნებაც თქვენ ვერ შესძელით.

დიპტატორი, ეს არის თქვენი კოჭირი?

ალონზო. დაიხი (ბეჭედს ამოიღებს) იციო, სად ვიპოვე?

დისტატორი. მომეცით რევოლვერი, გენერალო.

ალონზო. გინდათ...

დისტატორი. მიტინგის შემდეგ, როგორც თქვენ თქვით.

ალონზო. შეასრულებთ იმას, რასაც მოვითხოვ?

დისტატორი. ყველაფერს!

ალონზო. გული მწყდება, მაგრამ სხვა გამოსავალი არ არის?

დისტატორი. არ არის... არ არის (რევოლვერს ათამაშებს, მერე ჯიბეში ჩაიდებს). ბოლოს და ბოლოს ღირსეული სიკვდილი ყველა დიდი ადამიანის ოცნებაა. მე კი ნამდვილად ვიყავი დიდი ადამიანი. ვიყავი. და თუმცა უნდა წავიდე, რამდენიმე წლით მაინც გადავარჩინე ჩემი ხალხი ომს. ორმოც-მილიონიანი ერი, რომელსაც ოცი ათასი თოფი აქვს, იძულებული იქნება კიდევ დიდხანს განახორციელოს მშვიდობიანი პოლიტიკა. ეს კი ჩემი კოზირი იქნება, გენერალო! (გავა. კარებში მინისტრები დგანან მდაბლად თავდახრილნი.)

გამოსვლა მატხრა

ალონზო, მინისტრები

თავდაცვის მინისტრი (მას სხვები ამყვებიან). რა ხდება?

ალონზო. ყველაფერი წესრიგშია.

თავდაცვის მინისტრი. შეთანხმებას მიაღწიეთ?

ალონზო. გამარჯვებას.

გაზრობის მინისტრი. ნუთუ ეს შესაძლებელია?

ალონზო. ყველა ჩვენი მოთხოვნა მიიღო.

თავდაცვის მინისტრი. თვითონ რას მოითხოვს?

ალონზო. არაფერს.

თავდაცვის მინისტრი. ამის იქით რაიმე ინტრიგა ხომ არ იმალება?

პროკაბანდის მინისტრი. ყოველთვის დახვეწილი მოწინააღმდეგე იყო.

ალონზო. შემპირდა, რომ მიტინგზე იმას იტყვის, რასაც მოვითხოვთ.

ფინანსთა მინისტრი. გაუგებარია. სხვა გამოსავალი ჰქონდა?

თავდაცვის მინისტრი. გადაწყვეტილება რომ შეიცვალოს და თავის იდეაზე ილაპარაკოს?

ალონზო. ნიშანს მივცემ, ოღონდ საწყენია, რომ ტერენოს გზა ამოიწოდა. დისტატორს ყველა საიდუმლო სამალავი გაუნადგურებინებია.

თავდაცვის მინისტრი. ეს მართალია?

პროკაბანდის მინისტრი. ეხლა რაღა იქნება?

გამოსვლა მიათი

იგივენი, ტერენო, IV ოფიცერი

ტერენო (შეშოვა, უკიდურესად დაღლილი.)

ალონზო. როგორც იქნა! რა ხდება? ვერაფრის გადარჩენა ვერ მოხერხდა?

ტერენო. გადარჩენა? რატომ?

ალონზო, სამალაგები ხომ უნდა აეფეთქებინათ.

ტირენო, უნდა აეფეთქებინათ, მაგრამ ქსელი დაზიანებული იყო, ყველაფერი წესრიგში დაგვხვდა, ას ორმოცდაათი ადამიანის სიცოცხლედ დაგვიჯდა ეს. მაგრამ სამაგიეროდ მთელი დივიზიისთვის გვაქვს შეიარაღება

ალონზო (შივარდება მას), ნუთუ მართალია?

IV ოფიცირი (აცხადებს), ბატონებო, მიტინგი იწყება

შარლა

სურათი მუხრანსა

ხასახლის ეზო, მარცხნივ კიბეები, ზევით მიკროფონი, კიბის წინ, მარცხნივ კიშკრებამდე თავისუფალი ადგილი. კიშკრები ჩაკეტილია. გარეთ ხალხის ბრბო. წამოძახილები: „გვინდა ბელადის დანახვა! ბელადის დიდება ბელადს! დიდება მას!.. გვინდა მარადიული მშვიდობა! სკანდირება! მარადიული მშვიდობა!“

გამოსვლა პირველი

პროკაბანდის, ფინანსთა და ვაჭრობის მინისტრები.

პროკაბანდის მინისტრი. არ დამშვიდდებიან, სანამ მას არ იხილავენ. ფინანსთა მინისტრი, უნდა დაენახოს.

პროკაბანდის მინისტრი. თუ უარს იტყვის?

ვაჭრობის მინისტრი. მაშინ ნამდვილად შეშინებული ყოფილა!

ფინანსთა მინისტრი. რას ფიქრობთ, რით დამთავრდება დღევანდელი დღე?

პროკაბანდის მინისტრი. ეგ რომ ვიცოდე...

გამოსვლა მეორე

იგივენი, თავდაცვის მინისტრი, ტერენო

თავდაცვის მინისტრი (ტერენოსთან ერთად შემოდის. გარეთ ისევ ყვირილია.) „დიდება ბელადს!“ ჩვენებიც მათთან ერთად ჭაჭყვირიან?

ტირენო. სხვა ვზა არ არის, თორემ თავიანთი მშვიდობის მოყვარე პრინციპების მიუხედავად დაგლეჯდნენ მათ.

თავდაცვის მინისტრი. ველარ ითმენთ, ბატონებო?

ვაჭრობის მინისტრი, არა, უკვე მივეჩვიეთ ლოდინს.

ტირენო. ვშიშობ, რომ ჩვენებმა ვერ მოახერხეს წინა რიგებში მოხვედრა.

თავდაცვის მინისტრი, ეგ ცუდი იქნებოდა. მაშინ რჩევას ვერ შევძლებდით. ტერენო, ალონზომ შეცდომა დაუშვა, როდესაც ყველაფერი ერთ კარტზე დადო.

თავდაცვის მინისტრი, რომელზე?
ტირანო, ბელადის შეპირებაზე.

გამოსვლა მესამე

იგივენი, ალონზო, IV ოფიცერი.

ალონზო, სად არის უფროსი? მიტინგი უკვე უნდა დაწყებულიყო!
ტირანო, ხომ არ გაიქცა?
თავდაცვის მინისტრი, ეს ყველაზე ბრძნული გადაწყვეტილება იქნე-

ბოდა.

ფინანსთა მინისტრი, ოღონდ ლაჩრული, განა ასე არ მიგაჩნიათ?
ალონზო, წავალ მის მოსაყვანად.
IV ოფიცერი (აცხადებს). ბელადი მოდის.

გამოსვლა მეოთხე

იგივენი, დიქტატორი.

დიქტატორი (მათ წინ შედგება, მის უკან მისი ამაღლა მოდის), სალაში, ბატონებო (თავს დახრის).

თავდაცვის მინისტრი, ბელადო, ხალხს თქვენი ნახვა სურს.

დიქტატორი, არ არის საჭირო, აბა დაფდაფები!

(ცოტა ხანში გაისმის დაფდაფების ხმა, მინისტრები ლაპარაკობენ).

ალონზო, (დიქტატორს მიუახლოვდა და რაღაცას ეუბნება.)

დიქტატორი (ღიმილით პასუხობს, დაფდაფების ხმა მიწყდება), ბატონო პროპაგანდის მინისტრო, აიღეთ სიტყვა!

პროპაგანდის მინისტრი (მიუახლოვდება მიკროფონს), თანამებრძოლო ძმებო!

ხმა ხალხიდან, რომელი თანამებრძოლები?... ჩვენ ბრძოლა არ გვინდა... დაე მარადიული მშვიდობა იყოს... დიდება ბელადს! (უვირის მთელი მასა.)
არის პროპაგანდის მინისტრი! მოშორდი! დაიკარგე აქედან!..

დიქტატორი (ღიმილით უქნევს მას თავს, იგი უკან გაიწევა, დიქტატორი მიკროფონს უახლოვდება). ჩემო ერო, მოგმართავს შენი ბელადი, (ხაშინელი ღრიალი). ბე-ლა-დი! ბელადის დანახვა გვინდა.. ბე-ლა-დი! ბე-ლა-დი! (მომდევნო წუთებში შემოარღვევენ ჭიშკრებს მარჯვენა მხარეს და ბრბო ეზოში შემოიჭრება.)

ალონზო, (გაშმაგებულია, მცველებს ანიშნებს), მოაშორეთ აქედან! გაყარეთ!

დიქტატორი, არ გაინძრეთ! (დაცვა შეჩერდება).

ალონზო, არა გაქვთ იმის უფლება, რომ ეს ბრბო თქვენ ახლოს მოუშვათ.

დიქტატორი, ბრბო? ეს ჩემი ხალხია (ცალკეული წამოძახილები): ბელადო, შენთან მოვდივართ, უნდა დაგინახოთ შენ...).

ალონზო, ბატონებო, ამას ხელი უნდა შევეშალოთ.

ტირანო, ჩვენ გეგმის ხაზი გადაესვა.

ფინანსთა მინისტრი, უკვე არაფრის გაკეთება არ შეიძლება.

თავდაცვის მინისტრი, ყურადღება! რაც უფრო მალე მოხდება...

ტირანო, ბრბოს აღტყინება რომ ვერ მოასწროს... (უველაფერი დიქტატორის ზურგს უკან ხდება).

სტენოგრაფიული დიქტატორის მხარეზე

დიქტატორი (ლიბილით მიმართავს მათ). შეინარჩუნეთ სიმშვიდე, ბატონებო (ხმაური თანდათან მიწყდება, ხალხის სახეებზე მოლოდინია აღბეჭდილი, ბელადს უყურებენ, მიკროფონს მიუახლოვდება, ხიჩუმე, ხმა ხალხიდან, ღმერთმა დაგლოცოს, ბელადო! ჩუმი ხმაური. (დიქტატორი ტკივილით გაიღიმებს). ჩემო ერო! ჩემთან მოხვედი, რადგანაც გრძნობ, რომ ჩემი ხარ და მე შენ გეკუთვნი (წარმოუდგენელი აღფრთოვანება, წამოძახილები): დიდება! ნურავისი ნუ გეშინია! ჩვენ შენთანა ვართ! ჩვენი იმედი გქონდეს! (დიქტატორი თავს გააქნევს, ხიჩუმე). მე გესალმები შენ და ყოველ თქვენგანს, ვინც აქ მოვიდა, მსურს ხელი ჩამოვართვა, თვალებში ჩაეხედო და ვუთხრა: მეგობარო, კარგი ჰქენი, აქ რომ მოხვედი, რადგანაც აქა ხარ საჭირო, აქ არის საჭირო შენი ხელები და შენი გული, რომ ერთად შევძლოთ გზის გაგრძელება, რომელსაც უკეთესი მომავლისკენ მივყავართ.

ალონზო (მას მიუახლოვდება, მინისტრები ნერვიულად ჩურჩულებენ).

დიქტატორი, (შეათვალისწინებს მას, აგრძელებს). ერთი წელი გავიდა იმ დღიდან, რომელმაც ხვალინდელი ნაბიჯის გადადგმა მაიძულა, ერთი წელი, რომლის მანძილზეც შენ, ჩემო ერო, დაინახე და შეგეძლო თავისუფლად განგესაჯა, რა შეუძლია გააკეთოს შენი კეთილდღეობისათვის წყნარმა შემოქმედებითმა მუშაობამ, და ასე დგახარ ხვალინდელი დღის წინაშე, როცა უნდა გადაწყვიტო, წარსულის გზით წახვალ ომის იდებით საექვო დიდებისაკენ, თუ მშვიდობიანი საქმიანობის გზას აირჩევ და ასე ივლი ახალი მომავლისკენ (წამოძახილები: დიდება... სისხლი საკმაოდ იყო აღარ გვინდა სისხლისღვრა... სიმშვიდე... მარადიული მშვიდობა...).

ტირანო, (ალონზოს ანიშნებს, რომ ჩაერიოს).

ალონზო, (ანიშნებს, რომ შეუძლებელია).

დიქტატორი, დღეს საერთოდ არ მინდოდა გამოსვლა, ვიცი, რომ დღევანდელ მიტინგზე ვილაცას ჩემი მოკვლა უნდა, ჩემს თავზე კი არ ვწუხვარ, არამედ ის იდეა მაწუხებს, რომელიც დამარცხდება, მე თუ არ ვიქნები, მე კი ჩემი იდეის ბოლომდე მიყვანა მინდა, შენთან ერთად, ჩემო ერო, ეხლა ჩემთვის არა აქვს მნიშვნელობა იმას, რომ აქ სადღაც ახლოს რევოლუერმომარჯვებული მკვლელი დგას და გულში მიმიზნებს, უკვე აღარ მეშინია, ვიცი, რომ მინდა შენ მოგცე ის საუკეთესო...

ალონზო (მიკროფონს წინ გადაუდგება, ბელადს გახწევს), დიდება...

ანარქისტი, (ამ დროს), მოკითხვა ანარქისტებისაგან (გახროდა).

ალონზო (ვარდება, საშინელი ყვირილი, წუთის განმავლობაში არავინ არ იცის, რა უნდა იღონოს, ბრმა ანარქისტს მისცვივდება, სცემენ მას), ნაძირალავ, არამზადავ, ჩაძალღდები, მკვლელი...

ფინანსთა მინისტრი, ალონზო...

თავდაცვის მინისტრი, (დახედავს), მკვდარია.

დიქტატორი (მცვედებს ანიშნებს), გაათავისუფლეთ ეზო.

პროკაბანდის მინისტრი, ბატონებო, წავიდეთ აქედან (მიდის, მას მიშ-

ყველიან ვაჭრობის მინისტრი და ფინანსთა მინისტრი).

ტერენო და თავდაცვის მინისტრი (დაცვისკენ მიდიან). შეასრულეთ ბრძანება — გაყარეთ ისინი, სწრაფად!

დიატატორი. (კიბეზე დგას, იღიმება, დაცვა აძევებს ხალხს, რომელიც ნაადმდეგობას არ უწყევს, გარედან ხმები: რა დაემართა ბელადს? შეეშობოდა რა მე? დიქტატორი ამოიღებს რევოლვერს, დახედავს გვამს და ეუბნება) ლო, გიბრუნებთ თქვენს რევოლვერს, (რევოლვერს მას მიუგდებს, ამ დროს გააქვთ ანარქისტის გვამი. მარჯვენა მხარეს ჭიშკარს დაკეტავენ, უეცრად ამაზრუნენი სიჩუმე ჩამოწვება, ყველა დიქტატორს მიაჩერდება, კიბით ქვემოთ ჩამოდას, გამარჯვებული იერიით), ბატონებო, მადლობას მოგახსენებთ.

თავდაცვის მინისტრი (გააჩერებს მას). გენერალ-ლეიტენანტის სახელით მოვიტხოვ, რომ შეასრულოთ პირობა, რომელიც მიეცით გარდაცვლილ გენერალ ალთნზოს.

დიატატორი. ჩემს იდეას ვუღალატო? არასოდეს!

თავდაცვის მინისტრი (რევოლვერს მკერდზე მიაბჯენს). მაშინ ამას თქვენს მაგივრად მე გავაკეთებ. ერთადერთი სიტყვაც კი სიკვდილის ტოლფასი იქნება.

ტერენო (მიკროფონთან მივა). ჩვენო ერო, სამწუხარო ამბავს გაცნობებ. შენ ბელადი გტოვებს (წამოძახილები: ბელადი რა ხჭირს ბელადს?) იგი მკვლელის საქციელმა შეაშფოთა და გრძნობს, რომ მისი ლამაზი იდეა ვერასოდეს ვერ გაიმარჯვებს.

დიატატორი. ნაძირალაე...

ტერენო. და გიბარებს შენ — დაუბრუნდე შენს ძველ იდეალებს. შენმა ძალამ და დიდებამ ევროპის ხალხთა სათავეში უნდა ჩაგაყენოს. მარადიული მშვიდობა არ შეიძლება ხალხის გულებში.

დიატატორი. შე...

ტერენო. ბელადის იდეა მარცხდება...

დიატატორი (თავდაცვის მინისტრს გაუსხლტება და მიკროფონისკენ მირბის) ის არ შეიძლება დამარცხდეს! (ტერენოს აიფარებს, რათა ვერ შეძლოს სროლა). ჩემო ერო, მან უნდა იცოცხლოს...

ტერენო (გაუსხლტება ბელიდან სროლის ხმა).

დიატატორი. (ეცემა, კიდევ წამოიწევს.) იქ... მათში... ის უკვე ცოცხლობს (კვდება).

შარდა

□